

Хрещатик

+ TV-програма

газета київської міської ради

№58(4654) | четвер | 23 квітня 2015 р.

Ігор КОНОНЕНКО: "Навіть зарплата у 30 тисяч гривень, якщо людина нечиста на руку, не змінить її мотивації"

стор. 4

Дмитро СЕРДЮК: «В Києві відбудеться унікальний боксерський турнір»

стор. 21

Корупціонерам в столиці не місце!

стор. 3

Для активізації економіки Києва потрібно 15,8 млрд грн

стор. 5

Житлова нерухомість: хто купляє, а хто й чекає

стор. 7

На захисті археологічних знахідок

стор. 8

НОВИНИ

Вихідними киян запрошують на ярмарки

Як повідомили «Хрещатику» в управлінні внутрішньої торгівлі та побуту, 25 квітня в столиці відбудуться традиційні сільськогосподарські ярмарки. Зокрема в суботу торгуватимуть у Голосіївському районі на вул. Паньківській, 4-10; в Дарницькому – на вул. Ревуцького; в Деснянському – на вул. Маршала Жукова (у межах вул. Волкова та просп. Лісового), на вул. О. Сабурова (у межах вулиць О. Бальзака та М. Закревського); у Дніпровському – на бульв. А. Бучми, 2-10; в Оболонському – на вул. Л. Гавро, 1-9; в Печерському – на вул. І. Кудрі (у межах вулиць П. Лумумби та Чигоріна); в Подільському – на просп. Московському (біля Куренівського парку); в Святошинському – на вул. Академіка Кіпріанова; у Солом'янському – на просп. Комарова, 28 (у межах просп. Комарова та вул. В. Чумака); в Шевченківському – на вул. В. Василевської, 1-17.

У неділю 26 квітня в столиці ярмаркуватимуть в Оболонському районі на вул. Дніпроводській, 13/1.

Інвесторам презентували цікаві проекти

стор. 2

Об'єкти сезонної торгівлі – через аукціон

стор. 3

В місті пройшов Кубок Києва з даунхілу

стор. 21

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

В мерії інвесторам презентували найцікавіші проекти

■ Київське інвестиційне агентство обіцяє бізнесу щомісячні зустрічі

Транспортні розв'язки, парки, стадіони — ці та інші важливі для киян об'єкти міська влада планує створювати, модернізувати спільно з приватним бізнесом. Вчора Київське інвестиційне агентство (КІА) провело кількагодинну зустріч із потенційними інвесторами. Їм презентували найцікавіші проекти: житлові комплекси, офісні центри, приватні садочки та школи, медичні центри. Зустрічі з інвесторами відтепер КІА обіцяє проводити щомісячно.

Igor СВАЧІЙ | «Хрещатик»

вів перший заступник гендиректора КІА Віталій Бойко. Він додав, що крім житлового будівництва, здебільшого економ-класу, приватних навчальних закладів, медичних установ, презентували інвесторам також проекти в сфері торгівлі, громадського харчування, інфраструктурні — реконструкція парків, міських стадіонів тощо.

«В роботі у нас близько 70 різноманітних проектів. Сьогодні ми презентували більше десяти із них, які знаходяться на максимальній стадії готовності. За результатами піврічної роботи ми вже реалізували 8 проектів, що дало змогу залучити для міста понад 1 млрд гривень інвестицій. В умовах війни в країні та напруженої економічної ситуації це доволі непоганий результат. Сподіваємось, що тепер тісніший контакт з потенційними інвесторами дасть ще кращі результати», — зазначив Віталій Бойко ■

ВЧОРА до КМДА завітало близько сотні представників бізнесу. Київське інвестиційне агентство влаштувало для них презентацію найцікавіших проектів, які можуть бути реалізовані найближчим часом. Зустріч тривала більше трьох годин. За цей час обговорили понад десяток проектів в сферах нерухомості, енергоефективності, IT-галузі, медицини та освіти.

«Київське інвестиційне агентство надає внутрішнім і зовнішнім інвесторам можливість, яких вони не мали раніше. Йдеться передусім про рівний доступ до інвестиційних конкурсів та прозорі умови участі в них. Ми проводимо детальний аудит активів міста, виявляємо найперспективніші з урахуванням поточної ситуації об'єкти. Проекти, затверджені інвестиційною комісією, оголошуємо до конкурсу, після чого кожен може подати документи до участі в ньому.

Наразі в КІА більше 20 проектів в сферах нерухомості, IT, енергоефективності та інших галузях, які готуються до конкурсу. Їх ми і представляємо», — розповів генеральний директор КІА Олег Містюк.

Більше уваги вчора приділили саме об'єктам нерухомості — це житлові будинки і торговельні, офісні центри. За словами менеджерів, ці проекти досить привабливі. Тим більше, що вартість земельних ділянок нині нижча, ніж, наприклад, у 2005 році. Нові житлові комплекси пропонуються збудувати, зокрема, за адресами: вулиці Порика 7-9, Кудрявська, 23, Довженка, 7, Васильківська, 22 та провулок Військовий, 6. Будівництво офісних приміщень пропонується за адреса-

ми: вул. Леваневського, 2-а, вул. Студентська та на Ленінградський площі. Інвестори можуть долучитися до створення двох медичних центрів: на просп. Червонозоряному, 2 та по вул. Зоологічній, 3. Приватні дитячі садки можуть з'явитися в районі Позняки-8, на вул. Дмитріївській, 66 та вул. Кудряшова, 7. На вул. Героїв Сталінграду, 10-в планують збудувати приватну школу. Також бізнес може взяти участь у реконструкції транспортного вузла біля станції метро

«Печерська». Ну, а проекти енергоефективності вирішили окремим блоком винести на наступний раз. Зустрічатися з інвесторами відтепер КІА планує щомісяця. «Наше завдання — активне залучення інвестицій в економіку міста. Тому ми маємо максимально оперативно і повно інформувати інвесторів. Це наша пілотна зустріч. На ній ми розказали, які проекти найближчим часом вийдуть на ринок. Бізнес може зорієнтуватися і взяти участь у конкурсі», — розпо-

Питання життєдіяльності міста

■ Під час «прямої лінії» кияни скаржилися на відсутність туалетів на станціях метро, непрацюючі бювети та ліфти

Під час «прямої лінії» в Контактному центрі м. Києва кияни мали змогу розповісти про свої проблеми та почути відповідь директора Департаменту житлово-комунальної інфраструктури КМДА Дмитра Новицького. На обговорення було винесено питання утримання і технічного обслуговування громадських туалетів, функціонування та технічного стану бюветних комплексів, модернізації та заміни ліфтів тощо.

Ярослава ЗОЛОТЬКО | спеціально для «Хрещатика»

КИЯНКА Наталія Олексіївна звернулася зі скаргою на недобросовісних робітників кладовища. Батьків пані Наталі поховано на Байковому цвинтарі, у секторі старих німецьких поховань. Під час виконання ремонтних робіт пам'ятник було зруйновано. Робітники не визнають провини та на вимогу жінки полагати його «просять» 1 000 грн. Жінка — одинока матір, і для неї це величезні гроші. Директор

Департаменту записав номер та ряд поховання і пообіцяв дати доручення відремонтувати надгробок.

Раїса Анатоліївна, мешканка Голосіївського району, поскаржилася на відсутність туалету біля станції метро «Теремки». За словами жінки, тут зупиняється багато приміських маршруток, у часи пік — великий натовп. Люди використовують навколишні лісопосадки як громадські туалети. Велика кількість кіо-

сків та МАФів ускладнює проблему. Випивши пиво і не знайшовши туалетів, чоловіки «справляють потреби» у під'їздах навколишніх будинків. Жінка запропонувала, щоб у Києві, як в інших містах Європи, у підземних переходах біля станцій метро розташовувалися громадські вбиральні.

«Я особисто візьму під контроль облаштування туалету. Якщо буде потрібно фінансування, ми його виділимо», — відповів Дмитро Новицький.

Людмила Петрівна, яка мешкає по вулиці Красноармійській, запитала, чи має вона якісь пільги на оплату водопостачання, оскільки великі рахунки їй приходять не за її провини. Річ у тім, що квартира киянки розміщена на останньому поверсі і вода повинна довго «стікати», щоб стати гарячою. Через те вона має зайві перевитрати води.

Дмитро Новицький порадив оформити субсидію, яка компенсу-

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

На запитання киян, зокрема щодо роботи бюветів, ліфтів під час «прямої лінії» в Контактному центрі відповідав директор Департаменту житлово-комунальної інфраструктури КМДА Дмитро Новицький

ватиме великі витрати на воду. За словами директора Департаменту, кожний киянин, заповнивши анкету і декларацію, які отримає поштою, повинен віднести їх у відділ соціального захисту населення. Працівники, обробивши анкети, визначать, хто має право на субсидію.

Галина Феодосіївна, мешканка Святошинського району, розповіла, що двері у під'їзд не зачиняються, підлога будинку потребує ремонту, а стіна має велику тріщину, яка розходиться.

«Ремонт у під'їзді можна зроби-

ти силами ЖКГ, але я поставлю питання на контроль», — пообіцяв пан Новицький.

Серед інших звернень на «пряму лінію» було багато прохань розібратися, чому не працюють бюветні комплекси.

«Як правило, бювети не працюють через поломку обладнання. До кінця травня ми сподіваємось вирішити цю проблему, оскільки 12 травня проходив тендерна процедура закупівлі обладнання для бюветів», — зазначив Дмитро Юрійович ■

МІСТО

Нові правила торгів

■ У столиці влаштують аукціон на розміщення об'єктів сезонної торгівлі

Відтепер, аби поставити свій намет з морозивом, квасом чи ягодами, підприємцям доведеться грати за новими правилами. А саме – виграти на відкритих біржових торгах. Для цього потрібно подати заявку і сплатити гарантійний внесок. Переможець буде той, хто зможе принести міському бюджету більше коштів. Загалом цього року в місті передбачено 1 011 точок для проведення сезонної торгівлі.

Леся КЕСАРЧУК | «Хрещатик»

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

Аби навести лад із ятками, а також забезпечити прозорість та легальність ведення бізнесу, для столичних підприємців влаштують аукціони на розміщення об'єктів сезонної торгівлі

УЖЕ 28 квітня для столичних підприємців розпочнеться перший відкритий аукціон. Такі нововведення міська влада вирішила запровадити, аби навести лад із торговими ятками, а також забезпечити прозорість та легальність ведення такого бізнесу, зазначає директор Департаменту промисловості та розвитку підприємництва Максим Кузьменко. «Ми започатковуємо проведен-

ня відкритих торгів для здобуття права на встановлення точок сезонної торгівлі в Києві. Такий формат – це нове для столичних підприємців. Але я сподіваюся, що ця практика успішно приживеться і пошириться на інші сфери міського господарства», – зазначив він. За його словами, минулими роками влітку стояли від 300 до 400 наметів з літніми товарами. І не секрет, що в деяких райо-

нах звичайні місця перетворювалися на наметовий «шанхай». Відтепер, щоб цього уникнути, для підприємців уже розробили намети із панорамою Києва з яскравим естетичним виглядом. За його оренду доведеться сплатити 3000 гривень. Загалом місто готує надати підприємцям близько 300 таких наметів. Для того, щоб взяти участь у аукціо-

ні, підприємцям потрібно подати заявку, – розповіла заступник начальника управління торгівлі Олена Шотенко. – Заявку можна подати двома способами – в електронному вигляді через інтернет-портал <http://dprp.kga.gov.ua> або ж через особистий прийом в міському дозвільному центрі. Також потрібно сплатити гарантійний внесок – це

від 3000 до 6000 гривень. Якщо підприємець не виграв аукціон, він повертається, однак потрібно точно подати номер рахунку». Гарантійний внесок сплачується лише на одну точку, якщо їх дві, то підприємець сплачує два гарантійних внески, окрім цього, на сайті вказана початкова ціна лоту і розрахунок – 101 гривня за метр на місяць. Сюди входить прибирання сміття та наведена в порядку. Як говорить директор Департаменту міського благоустрою та збереження природного середовища КМДА Дмитро Білоцерковець, виграє той, хто дасть міському бюджету більше коштів, інших, незаконних, просто демонтуватимуть. КП «Благоустрой» створена окрема бригада, яка буде займатися демонтажем. Вперше в Києві в цей літній сезон буде працювати 10 бригад з демонтажу палаток незаконної торгівлі», – зазначив чиновник ■

"Чи достатньо в Києві точок для сезонної торгівлі? Чи варто збільшувати їх кількість?"

Анна: «Кількість наметів сезонної торгівлі минулого літа, здається, було більш ніж достатньо. Навіть з тим самим морозивом, але, якщо чесно, в них немає необхідності, окрім тих місць, де немає магазинів. Коли їх багато і вони перекривають шлях, то це погано. Якщо намети будуть цікаві, там розмальовані – це навіть збільшить кількість покупців, адже це своєрідний маркетинговий хід».

Валерій: «Потрібно раціонально підійти до цієї справи. І не збільшувати, і не зменшувати точки для сезонної торгівлі. Пропорційно розмістити їх. Потрібно встановлювати точки торгівлі, враховуючи кількість проживаючого населення, де менше, де більше. Адже є точки, де взагалі їх не потрібно. Я не проти наметів із сезонною торгівлею. Як на мене, їх багато не було. Нехай люди продають, я не проти».

Тарас Журко: «Морозиво потрібно, це дитячі радощі. Торгові точки сезонної торгівлі потрібно впорядкувати, бо це безлад. В нас немає порядку. Їх може бути наліплено, на Майдані, наприклад, Шанхай нагадує. Є поняття моніторингу, люди цікавляться, скільки їх необхідно, в яких місцях. І тому потрібно не користуватися якимись хабарами і собі ятки ставити, а щоб це було за законом».

Катерина: «Я думаю потрібно побільше точок сезонної торгівлі. Інколи щось десь хочеш придбати, а всі намети у центрі, і це не дуже зручно. Хотілося, щоб вони були впорядковані. І важливо, щоб вони зовні були цікаво оформлені».

щось придбати, ніж у якомусь подряпаному брудному, навіть якщо продукція дуже добра. Тому краще, щоб намети сезонної торгівлі були нові, гарні, мали естетичний вигляд, тоді і клієнтів буде більше».

Марина: «Коли ти бачиш більш естетичний та оформлений намет, у тебе буде більше бажання

Фото
Бориса КОРПУСЕНКА

Корупціонерам в столиці не місце!

■ Мер Києва закликає дати корупції серйозну відсіч

У вівторок на засіданні Антикорупційної ради при Київському міському голові було заслухано звіти трьох робочих груп про результат їхньої діяльності за три тижні. «Дати по зубах корупції», – запропонував мер столиці Віталій Кличко на черговому засіданні Ради.

Олексій КУРПАС | «Хрещатик»

ОЛЕКСІЙ Хмара, голова робочої групи з розробки антикорупційної політики, доповів про розробку низки антикорупційних заходів. Стосуються вони можливості проведення чітких і відкритих тендерів у столиці та надання повної й відкритої інформації про декларації. Пан Хмара запропонував усі міські закупівлі, декларації про доходи та взає-

модію столичної влади з бізнес-структурами оприлюднити та перевести в електронний формат. Інформація повинна бути відкритою, оскільки це створить сприятливі умови для запобігання корупції, в міській владі зокрема.

Андрій Мирошніченко, голова робочої групи з розробки процедур, що унеможливають та мінімізують корупційну складову, оголосив про прийняття рішення щодо створення процедур, які будуть реалізовані найближчим часом. Серед решти вони стосуються запобігання корупції в КП «Спецжитлофонд» та контролю за діяльністю КП «Київпастранс». Окремо ставилося питання про запобігання корупції при будівництві в м. Києві.

Віра Олійник, голова робочої групи з виявлення корупційних дій, повідомила, що 11 квітня відбулося перше засідання групи, на якому прийнято рішення про необхідність звернення до представників мас-медіа з прохан-

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

На засіданні Антикорупційної ради при Київському міському голові було заслухано звіти трьох робочих груп про результати їхньої діяльності

ням надати відому їм інформацію про можливі корупційні схеми в різних галузях життєдіяльності в столиці.

Також на прохання голови робочої групи, мера Києва Віталія Кличка надано протокольне доручення стосовно розміщення телефону колл-центру (15-51) та адреси електронної скриньки на сайтах Київради, КМДА та муніципальних ЗМІ задля звернень громадян щодо виявлення фактів корупції. «Всі звернення громадян будуть анонімними. Тому можна не боятись доповідати про виявлення корупційних схем у місті», – зазначила Віра Олійник.

«Дуже добре, що Антикорупційна рада розпочала свою роботу відразу після першого свого засідання. Робочі групи працюють, фактично, в постійному режимі. Хочу подякувати, що з деяких питань ви не стали чекати засідань, а вже розпочали роботу, наприклад – з прискорення прийняття окремих рішень Київрадою (питання щодо приведення у відповідність порядку по рекламі), розробки нових нормативних документів тощо», – зазначив після доповіді керівник робочих груп Київський міський голова Віталій Кличко ■

Мандат – не гроші

■ Яка зарплата є адекватною за захист інтересів народу у парламенті

Звістка про розмір зарплат народних депутатів України сколихнула українське суспільство. Довелося голові Верховної Ради Володимиру Гройсману спростовувати і цифри, і факти. Але питання, чи має депутат претендувати не лише на моральне задоволення від захисту інтересів народу, залишається. «Хрещатик» спробував у ньому розібратися.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Мало платять – багато вимагають

Хронологічно вперше про замалі зарплатні депутатам Верховної Ради почали говорити на початку роботи парламенту поточного скликання. Мустафа Найєм висловився на кшталт, що праця депутата нелегка на відміну від винагороди, на котру в столиці важко прожити. Другий підхід до теми було здійснено після Великодніх свят, коли 14 квітня у соцмережах та у деяких ЗМІ з'явилися повідомлення про начебто підвищення зарплат депутатам парламенту. Того ж таки дня голова Верховної Ради Володимир Гройсман спростував інформацію про підвищення зарплат депутатам. Начебто питання знято. Але де гарантія, що воно не постане знову?

У Верховній Раді винагороджують за професіоналізм

В ексклюзивному коментарі «Хрещатик» лідер фракції партії «Блок Петра Порошенка» Юрій Луценко у відповідь на запитання, якою має бути зарплата народного депутата, наголосив, що виступає за змен-

шення кількості обранців у Верховній Раді, а «їхня зарплата має бути адекватною зарплаті керівників виконавчої влади».

Перший заступник голови фракції партії «Блок Петра Порошенка» Ігор Кононенко, який до обрання народним депутатом був депутатом Київради, також висловився за зарплати депутатам на рівні «чиновника, який працює у системі державної влади. Наприклад, міністра чи заступника». Однак «тут має діяти солідарний принцип: якщо всі затягують паски, то разом». А чинне скликання Верховної Ради має виконати свою історичну місію та ухвалити в першу чергу ті закони, що прописані в Коаліційній угоді, і не думати про більшу чи меншу зарплатню.

У зарплатному питанні є ще делікатний нюанс. Дехто вважає, що високі зарплати депутатів Верховної Ради запобігатимуть корупції останніх. Ігор Кононенко зауважив, що «навіть зарплата у 30 тисяч гривень, якщо людина нечиста на руку, не змінить її мотивації». Натомість реально та суттєво запобігти корупції зможе громадський контроль.

Безоплатні про платних

Депутати Київської міської ради зарплатні не отримують. Вони ж є виборцями для народних депутатів. Що київські міські обранці думають про зарплати парламентаріїв?

Депутат Київради (фракція «Громадянська позиція») та заступник голови постійної комісії з питань інформаційної політики та реклами Дмитро Бондаренко у коментарі «Хрещатику» висловив думку, що депутат ВРУ має отримувати оплату в еквіваленті 7-10 тис. доларів, мати деякі пільги та хороший соціальний пакет, гарантований державою. «Це мають бути найдостойніші, найдосвідченіші та найпрофесійніші люди з усієї країни, з гарною освітою та з гарною біографією. Тому я вважаю, що оплата їхньої праці має бути стимулююча та достойна рівня вимог до них», – наголосив депутат Київради. При цьому їм має бути встановлена

така зарплатня, оскільки «це їх основне місце роботи та вимоги до супутніх заробітків дуже високі».

Депутат Київради (фракція «Радикальна партія Олега Ляшка») та заступник голови постійної комісії Київради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку Олександр Вовченко вважає, що і того, що мають депутати парламенту, достатньо, оскільки «зарплати там зараз вищі, ніж в середньому по Києву. Плюс – компенсація оренди житла, певний соцпакет. Думаю, з них наразі вистачить і цього». Тим не менш, якщо й розглядати питання перегляду зарплат народних депутатів, то також «вважаю за необхідне скорочення чисельності депутатів».

Тож думки є різними. Але в будь-якому разі – депутатська зарплата, коли говорити про Верховну Раду, хоча й повинна бути адекватною складності роботи, все ж має узгоджуватися з економічними реаліями у країні ■

Депутати місцевих рад, у тому числі й Київради, виконують свою роботу на громадських засадах. Чи потрібні їм зарплати? «Хрещатик» досліджував погляди народних обранців.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Захистити, а не заробити

Депутат Київради та член постійної комісії з місцевого самоврядування, регіональних та міжнародних зв'язків

Ярослав Діденко в ексклюзивному коментарі «Хрещатику» на запитання, чи потрібно платити зарплату депутатам Київської міської ради, зазначив, що «для мене депутатство – це громадська діяльність. Я корінний киянин, в цьому місті жили мої діди і прадіди. Я захищав Київ багато років без депутатського мандату, робити це і з мандатом. Не даю мародерам обкрадати моє рідне місто. Бажаючи заробити в Київській раді повинні шукати інше заняття. Тому я проти зарплат депутатам».

Близьких поглядів дотримується й депутат Київради (фракція «Громадянська позиція») та заступник голови постійної комісії з питань інформаційної полі-

У Київській Раді – за покликанням

■ Чи вимагає робота депутата столичної ради матеріальної компенсації

тики та реклами Дмитро Бондаренко. За його словами, депутат Київради працює «повністю на громадських засадах, а не просто без оплати. Тому можна ставити питання про зміну статусу депутата Київради, а не просто починати платити. Не думаю, що це нагальне питання для Києва».

сімей, звичайно». Однак «у цивілізованих країнах, до рівня життя в яких ми прагнемо, народні обранці зарплату отримують. Тому переконаний, що коли ситуація в країні стабілізується, Київ зможе платити депутатам за їх якісну роботу. Наголосу – якісну. Тим, хто проголошує сесії та засідання комісій, не підготував жодного запиту – я б не те що зарплату не платив, а позбавляв мандату».

За якість треба платити

У свою чергу, депутат Київради (фракція «Радикальна партія Олега Ляшка») та заступник голови постійної комісії Київради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку Олександр Вовченко висловив думку, що, «коли хочемо некорумпований фаховий депутатський корпус, то фахівців потрібно чимось привабити для роботи в радах різних рівнів. І привабити потрібно зарплатою – при тотальному контролі над витратами цих обранців та членів їх

Вигляд згори

У Верховній Раді переконані, що депутати місцевих рад мають працювати на громадських засадах. Поки що. Лідер фракції партії «Блок Петра Порошенка» Юрій Луценко у коментарі «Хрещатику» розповів, що депутати місцевих рад обираються на громадських засадах, відтак не можуть мати зарплат, тільки відрядження. «Насправді вони збираються на декілька сесій, в основному для формування і контролю бюджету. З огляду на це, депутати місцевих рад не можуть вва-

жатися професійними депутатами. Імовірно, що їхні компенсації за дні роботи на сесіях мають бути більшими, але це не зарплати».

Перший заступник голови фракції партії «Блок Петра Порошенка» Ігор Кононенко зауважив, що питання про зарплати депутатам місцевих рад є дискусійним і, оскільки немає таких грошей – утримувати всіх депутатів, то і зарплатні обговорювати немає сенсу.

Кількість обранців може скоротитися?

Кількість обранців може скоротитися?

Про скорочення депутатського корпусу як Верховної, так і місцевих рад в Україні говорять не перший рік. Але, схоже, саме матеріальний чинник стане важелем переходу від слів до справ.

Принаймні, Юрій Луценко не виключає, що у результаті децентралізації депутатів усіх рівнів в Україні поменшає. На його думку, депутатів має бути «значно менше, тому що мати 200 депута-

тів в області, 100-120 у місті – це нонсенс. Достатньо обрати 25-30 депутатів для того, щоб приймати серйозні рішення. Повірте, декілька сотень депутатів Київради не зроблять більше, ніж зробила сотня». І у Верховній Раді теж достатньо 250-300 парламентаріїв.

І тоді, не виключено, перспектива місцевим депутатам отримувати зарплатню стане більш реальною. Як зазначив Ігор Кононенко, якщо у результаті децентралізації, «а я переконаний, що так і буде, у нас з'являться забезпечені громади, і забезпечена місцева громада прийме рішення, що депутатам потрібно компенсувати видатки або виплачувати зарплатню, – якщо у місцевої громади є гроші і вона може платити, ніхто не завадить їй зробити це».

На відміну від думок про зарплатню депутатам Верховної Ради, щодо Київради, куди більшої ваги набуває чинник економічної ситуації в країні. Але якщо депутат буде зацікавлений у процвітання громади і робитиме все для цього, він, принаймні, може розраховувати, що у перспективі збагатіла громада віддячить ■

КИЇВРАДА

Для активізації економіки
Києва потрібно 15,8 млрд грн

■ Київрада прийняла програму розвитку промисловості, підприємництва і споживчого ринку на 2015–2018 роки

На сесії Київради депутати проголосували за Комплексну міську цільову програму сприяння розвитку підприємництва, промисловості та споживчого ринку на 2015–2018 року. Аналіз нинішнього стану, перспектив розвитку та методів його досягнення займає приблизно сто сторінок документа. Мета — створення сприятливих умов економічного розвитку Києва, зростання добробуту та платоспроможності киян шляхом збільшення кількості робочих місць і підвищення зарплат. А ще — активізація столичного бізнесу, сприяння його конкурентності, залучення інвестицій. І звісно, збільшення надходжень до бюджету.

Igor СВАЧІЙ | «Хрещатик»

ФІНАНСУВАННЯ, на перший погляд, колосальне — 15,8 млрд грн на чотири роки. Але якщо зважити, що йдеться про реальний сектор — основу економіки, такі показники абсолютно нормальні й навіть скромні. Програма ділиться на три підпрограми. З озвученої загальної суми 7,57 млрд грн планується залучити на підпрограму розвитку малого та середнього бізнесу. На розвиток промисловості — 6,14 млрд грн. На розвиток споживчого ринку передбачається 2,1 млрд грн. При цьому з бюджету міста на весь період дії програми буде виділено всього 10,7 млн грн. Такі невеликі бюджетні видатки пояс-

нив директор Департаменту промисловості та розвитку підприємництва Максим Кузьменко. «Ми намагалися закла-

ти реальні суми, виходячи з можливостей бюджету. На цей рік це 757 тис грн. Але навіть ці кошти можуть допомогти підприємцям в їх справі. Зрозуміло, що для посилення економіки міста потрібні мільйони і навіть мільярди. Бюджет не може це собі дозволити, тому ми шукаємо інші джерела — це і власні кошти підприємств, це інвестиції, міжнародні гранди, фонди, кредити тощо», — пояснив посадовець. Звітувати про хід виконання програми будуть щоквартально.

Малий та середній бізнес

Загальна кількість суб'єктів підприємництва, зареєстрованих станом на 1 січня 2015 року, становила 476,5 тис. З них кількість тих, що сплачували податки, — 335,2 тис., або 70,4 % від загальної кількості зареєстрованих. За рівнем розвитку малого та середнього бізнесу Київ залишається лідером серед регіонів. На початок 2014 року у столиці було зосереджено 22,1 % малих та середніх підприємств України. Їх кількість в нашому місті у розрахунку на 10 тис. населення в 3,5 рази перевищує даний показник по Україні. Також на столицю припадало 18 % усіх найманих працівників МСП України. Наш малий та середній бізнес реалізує 35,9 % загальних обсягів товарів та послуг у своєму секторі України. За результатами 2013 року, в Києві діяло 86,7 тис. МСП, з них майже 83 тис. малих та 3,7 тис. середніх. Фінансовий стан погіршився. Одержали збиток 36,4 % малих та 34,2 % середніх підприємств. Серед завдань Програми в цьому напрямі — дерегуляція господарської діяльності, спрощення регуляторної політики; підтримка підприємницької ініціативи киян; інформаційно-консультативна підтримка, освітнє забезпечен-

ня МСП, розвиток інфраструктурної підтримки; фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка; запровадження державно-приватного партнерства, стимулювання інновацій та експортного потенціалу. «Малий та середній бізнес — основа економіки в передових країнах світу. Нам теж треба ретельніше підходити до стимулювання цього важливого сектору, особливо в нинішніх непростих умовах. Для підприємців має бути створений найкомфортніший бізнес-клімат. І цьому питанню в нашій програмі приділено найвагоміше місце. Найбільші фінанси плануємо залучити. Найголовніше завдання — дерегуляція. Щоб підприємцям було швидше і простіше відкривати свою справу. Також все-

бічна інформаційно-консультативна підтримка. Це і віртуальний бізнес-центр, де кожен киянин зможе отримати інформацію з усіх питань щодо МСП. Це і реальні бізнес-інкубатори, бізнес-центри з повною інфраструктурою — підведені мережі, логістика тощо», — пояснив Максим Кузьменко.

Промисловість

Промислове виробництво є для Києва базовою сферою економічної діяльності. У 2013 році в столиці нараховувалося 7765 промислових підприємств, з яких 574 великих та середніх. Внаслідок дії низки негативних чинників у 2014 році продовжувалось скорочення обсягів виробництва. Індекс про-

мислової продукції за січень-грудень 2014 року зменшився на 14,3 %. Інноваційною діяльністю у 2013 році займалися 142 підприємства, що складає 25,6 % від загальної кількості. Мета підпрограми — забезпечення сталого розвитку промислового виробництва міста, інтенсивніше впровадження інновацій. Для того передбачено цілий перелік заходів за такими напрямками: розширення виробництва експортоорієнтованої та імпортозамінюючої продукції; впровадження новітніх технологій; енергоефективність; оптимізація розміщення промислових підприємств; оптимізація державних закупівель; забезпечення фінансового-кредитної підтримки. «Якого очікуємо ефекту? Є кінцеві показники. Є індекс промислового виробництва. На сьогодні він складає 86 %. Ми повинні довести до 100 %. Це обсяг реалізованої продукції. Маємо його збільшувати. Це чисельність робочих місць. Маємо збільшувати. Це середня заробітна плата. Теж маємо збільшувати. В рамках програми передбачено заходи, як це зробити», — зазначив Максим Кузьменко. За його словами, сьогодні в столиці діють багато підприємств, які неефективно використовують землю, займаючи сотні гектарів. На ній можна було б реалізувати цікаві, потрібні місту інвестиційні проекти. «На території Києва є 34 державних підприємства. Це майже 800 га землі. Вони не використовують її повністю за призначенням. Є ідея шість підприємств, які займають 115 га землі, оптимізувати. Там, де є виробництво, воно лишається. Там, де його немає, треба, щоб земля перейшла до власності міста і місто вже використовувало чи розвивало бізнес-інкубатори, де підприємці зможуть організувати свій невеличкий бізнес, де є всі комунікації, логістика. Малі підприємці зможуть прийти і розпочати свою справу», — сказав посадовець. Київ планує активніше піти до створення промислового вузла «Київська бізнес-гавань», промислових парків і готувати сектор до роботи в умовах ЄС. Збільшення державних і міських замовлень, посилення уваги до виробниц-

Очікувана динаміка зарплат промисловців

2015 – 6800 грн
2016 – 7500 грн
2017 – 8200 грн
2018 – 9000 грн

тва енергозберігаючих та технологій оборонного комплексу — це теж серед завдань. До речі, планується, що кількість зайнятих в промисловості по 4-х роках складе 130, 135, 142 і 150 тис. працівників. Середня зарплата їх зростатиме до 6800, 7500, 8200 та 9000 гривень по роках відповідно.

Споживчий ринок

Торгівля для міста є найпоширенішим видом економічної діяльності. Нею займаються 30 % суб'єктів підприємництва. В сфері задіяна більше ніж п'ята частина економічно активного населення Києва. В місті функціонують 6386 підприємств торгівлі, з них 83 торговельні центри. Працюють також 96 ринків. За показником товарообороту на одну особу, Київ — лідер серед регіонів України. Мережа закладів харчування нараховує 3208 об'єктів. У 2014 році працювало 5521 підприємство побутового обслуговування. Мета підпрограми — гарантування продовольчої безпеки, товари та послуги європейського рівня для киян і збалансована мережа закладів. «Попри те, що з кожним роком ми бачимо нові торговельні центри, розвиток мережі магазинів «біля дому», все ж існує дисбаланс. Розміщення торговельних об'єктів відбувалося без урахування планування мікрорайонів. Бачимо, що скоротилася мережа хлібних, овочевих, книжкових, галантерейних крамниць. А от кількість аптек, магазинів ексклюзивного одягу тощо є надмірною. Та навіть не проста ситуація із засиллям МАФів свідчить, що комплексного підходу до розвитку споживчого ринку міста не було», — пояснив Максим Кузьменко. Й додав, що головне завдання — щоб у киян була можливість купувати якісні продукти за доступними цінами. Для цього в місті якомога ширше відкриють доступ безпосередньо виробнику. «Аби ціни на продукцію не накручувались, будемо усувати ланки посередників. Для цього зокрема буде створюватись мережа комунальних закладів торгівлі», — зазначив директор Департаменту. Більше порядку обіцяють і з сезонною торгівлею. Збережена буде також популярна серед кияни практика проведення сільськогосподарських ярмарків ■

Фінансування Програми по роках і напрямках

Тис. грн	Усього	2015	2016	2017	2018
Загальне фінансування, обсяг Програми	15818319,7	2903896,7	3551247	4136891	5226285
В.ч. з бюджету міста	10743,5	757,5	2863	3995	3128
Сприяння малому та середньому бізнесу	7570697,2	1041797,2	1509550	2010050	3009300
Розвиток промисловості	6144800,5	1301835,5	1527512	1612655	1702798
Споживчий ринок	2102822	560264	514185	514186	514187

Богдан ЗУБЧЕНКО:

«Обирайте парфуми не поспішаючи. Це як вибір коханця, кажуть жінки...»

Мабуть, у кожного киянина у власному арсеналі є кілька парфумів. І цьому є розумне пояснення, адже запахи відіграють важливу роль в житті кожної людини. Вони є завершальним штрихом у створенні вашого образу та підкреслюють індивідуальність. Про це «Хрещатику» розповів київський парфумер Богдан Зубченко.

Світлана МАЖУРИНА | «Хрещатик»

З чого почалося ваше захоплення ароматами?

Б. З.: Я створюю аромати вже 20 років. Спочатку це було хобі. Оскільки за своєю першою професією я музикант, за другою — режисер і працював багато років на телебаченні. Але я завжди паралельно займався парфумерією і мріяв про створення першого українського парфумерного дому. Почав робити аромати в складні часи розпаду Радянського Союзу на початку 1990-х років. Але я не мав сумнівів. Потрібно було тільки дочекатися часу, коли люди стануть готовими сприймати український парфумерний бренд. Сьогодні ця мрія стала реальністю.

Звідки з'являються ідеї для створення парфумів і скільки потрібно часу, щоб створити флакончик аромату?

Б. З.: Як музика або як вірші, спочатку вони зароджуються в голові. А потім справа тільки у втіленні в матеріалі. Бувають випадки, коли ти, як художник, працюєш спонтанно: береш олівець чи пензель, у тебе є якийсь відчуття і майже імпровізаційно щось народжується. Так буває і в парфумерному мистецтві. Але найчастіше — це ідея чи образ, який спочатку потрібно скласти в голові, обдумати, враховуючи безліч деталей. І коли ти відчуваєш гармонію, поступово реалізуєш замислене в майстерні.

Часом між ідеєю, почуттям і реалізацією проходить від кількох місяців до кількох років, оскільки виробництво парфумерної композиції — це не настільки швидкий процес, як це може здаватися на перший погляд. І аромат набуває свого справжнього звучання лише після стадії вистоявання. Тобто, повинно пройти хоча б від двох тижнів до місяця, аби завершилися усі

фізико-хімічні процеси в суміші. Деякі з них можуть принести несподівані, а то й неприємні результати. Навіть маючи чітке уявлення, як і що змішувати (особливо з великою кількістю складових), результат досить часто непередбачуваний.

З якої сировини ви виготовляєте парфуми?

Б. З.: Сировину купую у найкращих світових виробників і часто у мене ті самі постачальники, що й у загальновідомих марок. І це гарантія якості. До того ж, ця сировина відповідає європейським стандартам якості.

Розкажіть детальніше, з чого саме виготовляються парфуми?

Б. З.: Це масла, абсолюти (найбільша концентрація ароматичних речовин у чистому вигляді), тінктури (настоянки) та сотні хімічних компонентів. Переважна більшість — штучні компоненти. Побуває міф, що гарні парфуми — тільки натуральні, але це неправда. Тому що величезна кількість квітів, можна сказати більшість, а також фрукти, ягоди — все, що таке популярне, не може дати парфумерної сировини. Наприклад, ми не можемо отримати ефірне масло кавуна, фрезії чи конвалії. Аромати свіжості, які ми так любимо, відтворюються, реконструюються із синтетичних компонентів, серед яких чимало дорогих і складних у виробництві.

Які ви могли б надати поради, як людині підібрати собі парфум?

Б. З.: Краще вирушати на пошуки парфуму в першій половині дня, щоб на вулиці було світло, а ваш нюх був ще не обтяжений запахами. У магазині орієнтуйтеся на свою

інтуїцію. Гарні парфуми не завжди обов'язково дорогі. Дивіться на упаковку, обирайте те, що вам сподобалося, та нанесіть парфум на блоттер (паперова смужка. — Ред.). Завжди тестуйте 2-3 парфуми за один раз та йдіть із магазину. Краще понюхайте аромат на вулиці, оскільки в магазинах завжди розпилюють багато парфумів і ви там навряд чи щось розберете.

В середньому аромат розкривається 20-30 хвилин, і тоді вже можна зробити перші висновки. Хоча деяким потрібно й 2-3 години. Все залежить від концентрації та від типу композиції.

Після того, як ви обрали той аромат, який вам більше сподобався, повертайтеся до магазину. Ви ніколи не отримаєте повне уявлення про нього, якщо будете нюхати його тільки з блоттера. Потрібно зрозуміти, як саме на вас буде розкриватися аромат, оскільки кожна людина має свій індивідуальний запах. Тому нанесіть аромат на зап'ясток. На цьому місці близько розташовані судини, тож аромат швидше розкривається. А ще так зручніше його тестувати і вивчати.

До речі, ще одна помилка, якої люди припускаються під час вибору аромату — вони нюхають каву,

щоб перебити попередній запах. Насправді це маркетинговий прийом, адже каву насправді стимулює процес покупки. Щоби вибрати аромат, візьміть із собою пляшечку негазованої води: понюхали декілька ароматів — запийте.

Загалом, ні флакон, ні те, що на ньому написано, як-от він тільки для жінок чи для чоловіків, при виборі не має значення. Якщо вам подобається запах, то це головний критерій. Обирайте не очима чи головою, а носом.

Головна рекомендація: обирайте парфуми не поспішаючи. Це як вибір коханця, як кажуть жінки. Потрібно з ним переспати, тоді все стане зрозуміло.

Тобто, поділу парфумів на чоловічі та жіночі насправді не існує? Які ще міфи пов'язані з вибором аромату?

Б. З.: Багато чоловічих ароматів, особливо свіжих, пахнуть квітами. Але якщо таке сказати чоловікам, то це може їх відштовхнути від покупки. Ми заручники стереотипів.

Часто сліпі тести показують, що люди не можуть визначити жіночність чи мужність запаху. Наприклад, цитрусовий аромат — він

чоловічий чи жіночий? Тому весь поділ на жіночі і чоловічі парфуми умовний. Раніше його взагалі не було. Це маркетингові прийоми, які дуже важливі з погляду створення іміджу для людини, яка купує аромат.

Помилково думати також, що коли людина на собі відчуває аромат парфуму, то він їй не підходить. Насправді ми маємо справу з нюховою адаптацією. Людина звикає і сама не помічає того, що перед нею знаходиться. Так буває, коли ми шукаємо річ, а вона перед нами. Так само і те, що ви відчуваєте аромат, не означає, що він вам не підходить. Оскільки на етапі вибору ви для себе з'ясували, що він приємно пахне і достатньо стійкий, то що змінилося? Нічого.

Скільки сучасна людина повинна мати парфумів?

Б. З.: В парфумерному гардеробі жінки або чоловіка повинно бути в середньому від 4 до 6 ароматів. Один потрібен для стилю кежуал. Він не демонструє наші ділові якості, а призначений для прогулянки. Другий — фітнес-аромат «унісекс»: свіжий, зелений, цитрусовий. Третій — це діловий. Він може бути дуже різним, але його завдання відповідати вашому іміджу ділової людини залежно від професії. Четвертий — вечірній, він підходить для відвідання театру чи романтичного побачення. П'ятий — це аромат, що ми, можливо, не будемо часто використовувати, але який розкриває глибину нашої особистості і виражає наші творчі захоплення. І шостий аромат, як я його називаю, це спокусливий аромат. Він призначений тільки для побачення і його вибір підкреслює індивідуальний.

Правда, що парфуми з феромонами особливо звабливо впливають на протилежну стать?

Б. З.: Феромони існують, але помістити їх у флакон майже неможливо. Це такий трюк для тих, хто відчуває невпевненість у собі.

Чи звертаються до вас люди, які хочуть, щоб ви їм розробили індивідуальний аромат та у скільки обійдеться їм така послуга?

Б. З.: Звісно, звертаються. У мене є така ноу-хау послуга, як розробка «ольфакторної карти». Я спілкуюся з клієнтом упродовж кількох годин, ми тестуємо аромати та обираємо ті типи композицій, які йому подобаються. Коштує ця послуга близько 100 у. о. А ціна самого парфуму вже залежить від вартості інгредієнтів, із яких він створюється, і стартує від 300 у. о. ■

«Хрещатик» вирішив поцікавитися у киян, чи користуються вони парфумами та як вони їх собі обирають

Яна, адвокат:

«Обираю парфуми по-різному. Буває, що я цілеспрямовано йду до магазину за певними парфумами, якими користуюся вже багато років. Інколи подруга розповідає, що сподобався запах парфуму на комусь, я дізнаюся, як він називається, і купую його. А щоб зрозуміти, чи підходить мені аромат, бризкаю парфум на за-

Людмила, офіціант:

«Я користуюся двома парфумами тривалий час. Вони мені подобаються і я їх не змінюю. Взимку використовую більш важкий аромат, влітку — набагато легший. А для різ-

Марія, офіціант:

номантності мені чоловік дарує парфуми. Він добре знає мій смак і вподобання». А якщо і аромат приємний, то я його купую».

Алла, біолог:

«Звичайно, я користуюся парфумами. Із їх вибором визначилася ще 30 років тому і до цього часу їм не зраджую. Вони мені дуже подобаються. Скажу, що аромат у них дуже незвичайний і приємний».

Станіслав, працівник охорони:

«Я з вибором туалетної води визначився вже давно. Мабуть, ще років 15 тому. У мене їх дві і користуюся або однією, або іншою. Решта просто не подобається».

Спілкувалася Світлана МАЖУРИНА, «Хрещатик»

Фото Олексія ІВАНОВА

НЕРУХОМІСТЬ

Мати свій дах над головою у столиці нині можна за меншу суму, ніж минулого року. Однак київський ринок житлової нерухомості неоднорідний. Якщо десь попит спадає, то десь він зростає. Які несподіванки може приховувати ринок житлової нерухомості? «Хрещатик» дізнавався про це.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Помешкання за тисячу кубів газу

Ціни на київські квартири на найбільших сайтах оголошень в мережі Інтернет милують око небагатих пошукачів квадратних метрів. Можна зустріти і 8 300 грн, і 7 800 грн. Але нехай ці приемні показники, зіставні з тарифами за тисячу кубометрів газу, не вводять в оману. Хоча з заголовка можна зробити хибний висновок, ніби це є вартість всієї квартири, насправді (і це поточнюється у тексті оголошень) стільки потрібно викласти лише за один квадратний метр київської житлової площі. Причому від 7 тисяч грн за квадратний метр — це переважно житло на первинному ринку, себто новобудови. Квартира на вторинному ринку обійдеться не менш як у 14–16 тисяч грн за «квадрат».

Притулок для мільйонерів

Середні ж ціни помешкання в цілому, а не квадратного метра, озвучені у гривнях (за вимогами

Житлова нерухомість: хто купляє, а хто й чекає

■ Квартири в Києві подешевшали, але цінового «дна» ще не досягли

українського законодавства), стартують від 350-ти тис. Це переважно малометражні квартири у новобудовах, у віддалених районах, не завжди навіть у межах столиці. Деякі продавці просувають як київську нерухомість у містах-супутниках та приміській смузі столиці. Хоча є й екзотичні за ціною варіанти. Так, наприклад, за 230 тис. грн можна стати власником однокімнатної квартири в одному зі спальних районів київського Правобережжя. Але за умо-

ви обов'язкового пожиттєвого утримання власниці житла — бабуся — у сумі приблизно 800 грн на місяць. При цьому бабуся втрачає право власності на квартиру (з укладенням договору купівлі-продажу) і лише доживає у ній. Сума утримання, як особливо наголошується, не зміниться. Інша пропозиція, трішки дорожча, квартира у приватному будинку на кілька ізольованих помешкань.

Але ці варіанти є компромісними та такими, які викликають

бажання ретельно все зважити. Більшість потенційних покупців воліють купити «чисту» квартиру. Ціни на такі розпочинаються від 700 тис. грн, а реальні пропозиції — за 900 тис. грн, один мільйон грн та вище. Відтак київське житло — для мільйонерів. Гривневих.

Середні ціни видивляються мінімум

Та це явище може бути й мимим. На думку експертів, наразі немає передумов для зростання цін на житлову нерухомість. Як розповіли «Хрещатику» в ексклюзивному коментарі фахівці порталу нерухомості Address.ua, тенденція до зниження цін у доларовому еквіваленті зберігатиметься протягом I півріччя 2015 року, оскільки активізації ринку та зростання кількості угод не прогнозується. Як наголошують експерти, на стани ринку столичної нерухомості здійснюють вплив як економічна криза та події на сході України, так і рішення МВФ про надання фінансової допомоги, що, у свою чергу, стабілізуватиме валютний ринок. До речі, цими чин-

до речі

У Києві стали менше будувати

Будівельні підприємства столиці протягом першого кварталу 2015 року знизили обсяги робіт на 24,5 %, порівняно з аналогічним періодом минулого року. Попри це, київські підприємства займають 26,7 % від загального обсягу робіт по країні. Спад київських будівельних підприємств відбувається на тлі зниження обсягів виконаних робіт аналогічними підприємствами в цілому по Україні. Як повідомляє Державна служба статистики України, будівельні підприємства України протягом січня–березня 2015 року скоротили обсяги робіт на 22 % (порівняно з аналогічним періодом минулого року). Але це скорочення сильніше позначилося на будівництві нежилых приміщень (на 44,6 % менше) та інженерних споруд (на 40,2 % менше). Що ж до зведення житлових будинків, то їх побудували навіть на 8,9 % більше, ніж протягом аналогічного періоду минулого року. При цьому лєвова частка робіт припадає на будівництво, реконструкцію та технічне переоснащення (86,4 %), капітальний ремонт — лише 6,3 %, поточний ремонт — 7,3 %.

никами може бути обумовлене й скорочення розриву у цінах на первинному та вторинному ринках. А поки що середні ціни на столичні квартири продовжують знижуватися. Так, у березні 2015 року, за даними фахівців Address.ua, середня вартість квартир у Києві знизилася на 3,5 %, що є продовженням динаміки кількох попередніх місяців. При цьому на даний момент якіс економічні чи психологічні чинники, котрі могли б суттєво вплинути на дану динаміку, відсутні.

Звісно, потужним чинником формування ринку міг би стати попит. Але, як свідчать експерти порталу нерухомості, майже три чверті попиту на ринку вторинного житла Києва сконцентровано у найбільш низькому ціновому сегменті — до 60 тис. доларів США ■

тенденція

Тимчасова хата на попит багата

На початку матеріалу ми стверджували, що десь попит падає, десь — зростає. І це справедливо для ринку столичної житлової нерухомості. За даними дослідження, проведеного порталом нерухомості Address.ua протягом березня 2015 року, спостерігається низька активність у сегменті продажу житлової нерухомості, натомість зростає активність у сегменті оренди. Якщо кількість об'єктів, котрі пропонуються до продажу, залишається практично незмінною, у порівнянні з березнем — квітнем 2014 року (приблизно 47 тисяч об'єктів на порталі Address.ua),

то для оренди можна вибирати з 24 тис. квартир. Для порівняння, у квітні 2014 року пропозиції житла для оренди становили більш ніж 37 тисяч помешкань. Відтак зростання попиту на оренду житла протягом останніх 12 місяців знизило кількість вільних квартир для оренди на 40 %. При цьому експерти дійшли висновку, що така підвищена активність у сегменті оренди обумовлена не лише вимушеними переселеннями, а й тими потенційними покупцями, котрі були вимушені відкласти придбання житла до кращих часів.

Краще менше та сьогодні?

■ Потенційні покупці дедалі частіше звертають увагу на вторинний ринок

Що краще: менше та сьогодні, чи більше — але вже завтра? Для тих, хто хотів купити житло у столиці, відносно недавно відповідь була очевидною: можна і почекати, натомість отримати більшої площі квартиру у новому сучасному будинку. Нині ж пріоритети потенційних покупців житлової нерухомості у Києві зазнають повільних змін.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

ТАК, ЗА ПІДСУМКАМИ першого кварталу 2015 року, вторинний ринок нерухомості повертає позиції, втрачені протягом попередніх років. Як розповів голова комітету з підвищення кваліфікації

Асоціації спеціалістів по нерухомості Артур Пилипчук, покупці частіше віддають перевагу квартирам на вторинному ринку. І це зрозуміло, адже, окрім економічних, є ще й психологічний чинник. В умо-

вах нестабільності пересічний український громадянин не хоче чекати, доки буде зведено дім, а воліє одразу після того, як оплатив купівлю житла, переїхати у власні стіни.

Утім, стверджувати, що первинний ринок суттєво здасть позиції, навіть з огляду на думки експертів, мабуть, зарано. Ще потрібно простежити, як спрацюють спрощені правила реєстрації нерухомості та ведення бізнесу, яку частку у цінах продажу матимуть витрати на комунальні послуги та чи зважатимуть покупці та продавці на такий чинник, як обсяги комунальних платежів.

Тим часом ціни на вторинному ринку житла у столиці справді стають лояльнішими до потенційних покупців середнього достатку.

За даними порталу нерухомості Address.ua, топ-3 найдешевших квартир столиці перебуває у ціновому діапазоні 18–22 тисячі доларів США.

Квартира за 18 тисяч доларів США — найдешевша у рейтингу порталу за останні дні — має загальну площу 20 метрів квадратних, корисну — 12 метрів квадратних. Кухня у такому помешканні має площу 4 метри квадратних, квартира на першому поверсі, але з ремонтом. Звісно, житло у будинку, котрий не поблизу метро. Продавець декларує 15 хвилин до найближчої станції.

За 20 тисяч доларів США можна придбати квартиру на 2 метри більшу. Вона друга у рейтингу найдешевших. І за 22 тисячі доларів США не багатого більше помешкання, але з ремонтом, лічильниками і склопакетами у будинку хрущовських часів з покращеної цегли ■

На захисті археологічних знахідок

■ Кияни зможуть відвідати підземний музей на місці стародавньої вулиці часів Київської Русі

Знайдені в столиці археологічні артефакти мають бути збережені та музеєфіковані. Про це йшлося на засіданні «круглого столу» на тему «Проведення археологічних досліджень та музеєфікація знахідок на Поштової площі».

Ярослава ЗОЛОТЬКО | спеціально для «Хрещатика»

У ЛЮТОМУ цього року під час будівництва торгово-розважального комплексу на Поштової площі на глибині 7,5 м було знайдено старовинні артефакти. Забудовник повідомив про знахідку міській владі.

«Завдання номер один міської влади — повернути до основних функцій охорону культурної спадщини. Зараз створено робочу групу, мета якої — законсервувати артефакти. На Поштової площі буде побудовано підземний торгово-розважальний комплекс, на мінус другому поверсі якого розташовуватиметься музей зі знайденими артефактами. Інвестор зацікавлений у тому, щоб зберегти знахідку: це приверне увагу до ТРК. Столична влада зробить все від неї залежне для музеєфікації виявлених об'єктів з відкритим доступом до них киян та гостей столиці», — розповіла заступник голови КМДА Ганна Старостенко.

За словами директора Центру археології м. Києва Інституту археології НАН України Михайла Сагайдака, Київ — одне із археологічно значущих міст для всієї східної Європи. Це місто, яке народилось на шля-

ху із варягів у греки. Проте столиця України забудовується все новими і новими об'єктами, які знищують археологічні знахідки.

«Наш Центр мобілізовано хоча б отримати ту інформацію, яка зникає під ковшами екскаваторів», — зазначив пан Сагайдак.

Також на обговорення було винесено питання, що робити далі зі старовинними артефактами. Дерев'яні знахідки перебувають у дуже поганому стані, містять багато вологи. Тому зараз археологи спільно з біологами вирішуватимуть, якими саме матеріалами їх консервувати. Також вчені разом з міською владою шукатимуть приміщення, де можна буде проводити консервувальні роботи.

«Ми розуміємо всю цінність знахідки та ставимося з повагою до знайдених артефактів. Усі подальші роботи компанія проводитиме з урахуванням збереження археологічних розкопок. Технологія будівництва, яка дає можливість зберегти артефакти, здорожчує будівництво на 20-25 млн грн. Але ми готові піти на ці витрати», — розповів Валерій Олійник, представник ін-

Знайдені на Поштової площі археологічні артефакти мають бути збережені та музеєфіковані

вестора будівництва торгово-розважального комплексу.

Міська влада щонайменше два рази на тиждень разом із Центром археології контролює процес археологічних розкопок на Поштової площі. Однак є місця старовинного Києва, які безжально знищуються бу-

дівельними компаніями, хоча вони мають велике історичне значення.

За словами Олени Ськіної, депутата Київради, легендарні київські пагорби забудовують без археологічних досліджень. Вона закликає об'єднати зусилля та зберегти історичну значущість міста ■

За останні два місяці зими у столиці сталося понад 600 пограбувань. Це на 138 випадків більше, ніж за цей самий період минулого року. Про те, як не стати жертвою грабіжників, «Хрещатику» повідомили у Державній службі охорони при ГУМВС України в місті Києві.

Ярослава ЗОЛОТЬКО | спеціально для «Хрещатика»

НЕ ДИВНО, що нині кількість пограбувань у місті порівняно з минулими роками зростає. У країні велика кількість вимушених переселенців, багато людей залишаються без роботи, триває стрімке подорожчання товарів — усі ці фактори, звісно, впливають на зростання злочинності. Особливо це відчуватиметься навесні, після потепління. У весняні місяці завжди зростає кількість пограбу-

вань — це можна пояснити тим, що молодь проводить більше часу на вулиці, пізніше повертається додому.

«Найчастіше кияни звертаються через вихоплену з рук дамську сумочку, гаджети. Також зривають золоті прикраси», — зазначає заступник начальника Управління Державної служби охорони при ГУМВС України в місті Києві Віктор Веклич.

Щоб не довелося рятуватись...

■ Кількість пограбувань у столиці порівняно з минулими роками зростає

Як не стати жертвою

Побачивши молоду дівчину в золотих прикрасах, яка тримає в руці дорогий смартфон, йдучи темною вулицею, ніхто вже не здивується. Проте небагато молодих людей замислюються, що такою поведінкою провокують злочинців.

«Найкраще жінкам не ходити самостійно в темряві. Якщо ви вимушені це зробити, попросіть когось зустріти вас. Однак у разі виникнення необхідності все ж таки повернутися додому пізно, потрібно контролювати ситуацію. Не соромитись озиратися та дивитися, хто йде позаду. За можливості зупинитись і пропускати чоловіків уперед. Не вдягати дорогих прикрас та міцно тримати сумку — краще не в руці, а на плечі. Гаманець і мобільний телефон потрібно класти у внутрішню кишеню одягу або хоча б у сумку. Не ходити в навушниках, бо це привертає увагу і одразу стає зрозуміло, де лежить

мобільний. Людині в навушниках також важче зорієнтуватись під час нападу на неї», — розповів Віктор Веклич.

За словами пана Віктора, на об'єктах (це банки, аптеки, магазини), які перебувають під охороною ДСО, є кнопки термінового виклику наряду міліції. Краще заздалегідь з'ясувати, на яких саме об'єктах на передбачуваному маршруті є такі кнопки, щоб у разі потреби знати, де шукати допомоги.

Також наш співрозмовник зазначив, що на сайті mvs.gov.ua є повний перелік адрес розташування кнопок термінового виклику міліції. Загалом по Києву їх нараховується 750.

Якщо напад уже стався

Кожна людина повинна знати хоча б ази основи безпеки життєдіяльності. Наприклад, що робити, коли на неї напад грабіжника. Звичайно, у стресовій ситуації, коли спрацьовує ефект несподіванки, важко швидко зорієнтуватись,

чим зазвичай і користується злочинець.

За словами Віктора Веклича, не слід забувати, що у грабіжника може бути ніж, тому не можна самостійно затримувати злодія. Потрібно кричати, намагатись привернути увагу, за можливості бігти до місць, де є люди.

Багато пограбованих громадян не викликають міліцію, вважаючи, що сенсу вже все одно немає. Але це не так.

«Наряд Державної служби охорони приїздить через декілька хвилин після виклику. Отримавши прикмети грабіжника, міліціонери патрулюють район. Часто трапляється, що грабіжник проявляє безпечність, пробігає декілька кварталів зі вкраденою сумкою та сидить на лавочці, роздивляючись здобич. У цей момент і затримує його міліція», — пояснює пан Веклич.

Отже, звертатись із заявою до правоохоронних органів все ж треба. Легше ввіймати злочинця по гарячих слідах. Зло завжди має бути покаране ■

МЕГАПОЛІС

Прип'ять – острівець життя

■ Місто, збудоване на березі однойменної річки, є цікавим об'єктом Чорнобильської зони для дослідників і туристів

Розташоване практично біля епіцентру вибуху на Чорнобильській АЕС, це місце стало символом її наслідків. Все тут красномовніше від слів говорить про трагічне продовження катастрофи, пов'язаної з переселенням багатьох тисяч людей. Що ж в ньому такого привабливого?

Наталія ПЛОХОТНЮК, Анна УДОВЕНКО
спеціально для «Хрещатика»

КОЛИСЬ Прип'ять була втіленням останніх досягнень радянського містобудування. Якщо Чорнобильська АЕС створювалася як найкраща і передова атомна електростанція, то й місто атомників мало б їй відповідати. Ось лише один приклад — магістралі, перехрестя, регламент руху машин, дорожні знаки і регулювання світлофорів були влаштовані в ньому так, що навіть виникнення автомобільного затору було просто неможливим.

За архітектурним планом місто було новаторським і суттєво відрізнялося від інших міст СРСР. Це помітно й сьогодні відвідувачам Прип'яті, котрі приїжджають з населених пунктів, що будувалися відразу після війни, — безликих, архітектурно непередуманих індустріальних міст з однотипними спальними районами.

Попри значне віддалення від великих центрів, мешканці Прип'яті не відчували себе ізольованими від зовнішнього світу. Комфортному їх проживанню сприяло сполучення з «великою землею» кількома видами транспорту — автобусним, річковим і залізничним.

У Прип'яті для прикрашання соціально значущих будівель (музичної школи, магазинів та адмінбудівель) широко застосовувалася мозаїка. Деякі з цих споруд свого часу були відзначені державними нагородами. Панно, складені з неї, дійсно незвичні та дуже якісно виконані. Навіть сьогодні, коли більшість будинків Прип'яті занепадають і обсіпається зовнішнє оздоблення, мозаїки виглядають цілими і неушкодженими. Головною перевагою міста були його зручність і практичність для повсякденного проживання людей. Потрапити до центру з будь-якої окраїни можна за 5—10 хвилин пішого ходу, а виглядає Прип'ять досить просторою.

Після евакуації цивільного населення місто продовжувало функціонувати. У ньому розміщувалася значна частина важливих для ліквідації наслідків аварії підприємств. Саме в Прип'яті 15 років функціонував центр з контролю за радіаційною обстановкою зони відчуження. Автоматичні датчики вимірювали радіаційний фон і спрямовували дані на центральний пульт управління, який знаходився в будівлі колишнього енергобудівельного технікуму.

Після вибуху реактора в Прип'яті базу-

Сьогодні місто Прип'ять остаточно покинуте людьми. Будинки і споруди вже вступили в стадію необоротної деградації

вався автопарк — наприклад, поливні машини з нього 3—4 рази на день заливали водою дороги й узбіччя навколо Чорнобильської АЕС і в самій Прип'яті. До 1999 року діяв завод «Електрон», де випускали роботи й автоматизовані системи для роботи в складних радіаційних умовах всередині «Саркофагу». Конструктори винаходили механічні «руки», які замість людських рук повинні були б витягти залишки ядерного реактора і захоронити їх глибоко під землею. Деякі унікальні агрегати, залишившись беззахайними, і зараз знаходяться в розграбованих цехах заводу.

До 1998 року в Прип'яті працював науковий підрозділ, що займався вивченням екологічних наслідків катастрофи. Крім польових робіт, коли вчені ловили мишей в «рудому» лісі, вирощували ячмінь і овес на дослідних полігонах біля Янова і косили траву в районі села Чистоголівка, науковці проводили експерименти в прип'ятських теплицях. Справа в тому, що тепличне господарство в Прип'яті було одним із передових технологічних досягнень на той час. Лише уявіть — перед аварією тепличним комплексом управляли за допомогою комп'ютера (або як називався пристрій на той час — електронно-обчислювальної машини). ЕОМ знаходилася в окремому велико-

му приміщенні, де в залізних шафах були встановлені електронні блоки. Відвідувачі Прип'яті і сьогодні можуть бачити залишки електронної начинки — розкидані по підлозі розбиті плати, джгути різнокольорових дрітків тощо. А колись з їх допомогою створювали ідеальний мікроклімат всередині теплиці. За необхідності зниження температури комп'ютер автоматично відкривав вікна на даху теплиці, а у випадку великої кількості сонячного світла поверхня даху без втручання людини заливалася крейдиною розчином, створюючи тінь і виключаючи сонячні опіки рослин. Крім того, автомат контролював і подачу поживних розчинів, для чого в субстраті, призначеному для вирощування рослин, були влаштовані спеціальні поливальні трубопроводи, а також системи для видалення надлишку вологи. Загалом доаварійна Прип'ять була в тому числі і передовим кордонним тепличного господарства в СРСР.

Після вибуху реактора теплиці обробили особливим розчином, вони стали придатні для використання, але система ЕОМ була виведена з ладу. Тому полив і вентиляцію здійснювали вручну. Сюди звозили всі типи ґрунтів зони відчуження і за допомогою різних хімічних речовин і добрив намагалися отримати чисті від цезію та стронцію сільськогосподарські. Трохи згодом в теплицях вирощували сіянці сосни, за допомогою яких планували створити лісові насадження на відкритих ділянках зони.

У перші роки після аварії вчені пропонували використовувати прип'ятські теплиці в промислових цілях, адже атомна станція продовжувала працювати, постачати тепло, тож гріх було не використати такі можливості. Тут навчилися отримувати чисте насіння огірків, які цілком можна було вирощувати за межами зони відчуження. На диво-експеримент приїжджали подивитися багато високопосадовців і представників відомих західних екологічних організацій. На жаль, проект був реалізований тільки на рівні експерименту. Говорять, що попри хороші сортові якості насіння і радіоекологічну безпеку тепличні господарства в Україні не захотіли купувати насіння з Чорнобильської зони. Спрацював стереотип, нав'язаний засобами масової інформації.

Радіаційна обстановка в місті в точності повторює особливості забруднення всієї зони відчуження. У Прип'яті є місця й відносно чисті, де рівні фону лише на пару разів вище, ніж, скажімо, в Києві, а є такі, де він зашкалює за 800 мкР/год. З моменту вибуху четвертого енергоблоку Чорнобильської АЕС минуло більше чверті століття. Сьогодні місто Прип'ять остаточно покинуте людьми. Будинки і споруди вже вступили в стадію необоротної деградації, місто втрачене безповоротно. Цегляні будівлі руйнуються, а в бетонних багатоповерхівках дощі протікають крізь всі перекриття від даху до підвалу. Це означає, що вже скоро прогнилі конструкції не зможуть утримувати колосальні навантаження багатоповерхівок.

Але ж Прип'ять цілком могла б послужити всім нам, а не тільки здобувачам металобрухту. Сьогодні до міста-примари звернули погляди ті, хто серйозно ставиться до загрози застосування терористами «брудної бомби» — емоності з радіоактивною речовиною, розпиленою під час вибуху на велику площу. У чому ж користь від Прип'яті? Виявляється, вона могла б стати натуральною моделлю, в якій можна було б відпрацювати сценарії застосування «брудної бомби». Ні, про випробування реальної зброї безпосередньо в Прип'яті не йдеться. Відомо, що кожне місто має свій мікроклімат: будинки змінюють рух повітря, їх шорстка поверхня досить добре затримує радіоактивний пил тощо. У 1986 році, коли смертоносний викид накрив Прип'ять подібно до начиння «брудної бомби», міський ландшафт вплинув на перерозподіл шкідливих речовин всередині міста. Так з'явилися місця високих і низьких скупчень радіації. Ці закономірності і вивчають зараз науковці, які намагаються створити універсальні математичні моделі, що будуть здатні спрогнозувати радіаційну ситуацію в будь-якому населеному пункті в разі застосування «брудної бомби» терористами. Крім того, вчені в Прип'яті вивчали, як проникають радіонукліди в бетон, в цеглу, кахлі та інші будівельні матеріали, як цей невидимий ворог діє на конструкції висотних будинків. За допомогою отриманих даних вже можна прогнозувати ймовірність і час очищення міських будівель від такого забруднення.

А ось в 1986 році, на жаль, таких знань у нас не було, тому військові-дезактиваторники витрачали час, здоров'я і життя на очищення Прип'яті та десятків інших населених пунктів зони відчуження, але їхня робота була марною. Час показав, що найкращою дезактивацією є природний розпад радіонуклідів.

Сьогодні місто повністю покрите зеленим килимом рослинності, території житлових кварталів, залишившись без нагляду людини, почали швидко заростати чагарниками і деревами. Будинки ніби «захоплюються» ажурним пледом з дикого винограду і плюща. Стадіон, дитячі майданчики і тротуари вже зникли під рослинними килимами. Поступово заповнюються молодими деревцями і дороги всередині міста. Деякі вулиці вже нагадують тунелі — зелені гіганти, які виростили на узбіччях, зімкнули над магістралями свої крони. Мине час — і територія міста стане цілним зеленим острівом, з якого, як неприступні скелі, ще довго будуть визирати світлі обриси багатоповерхових будинків міста-примари ■

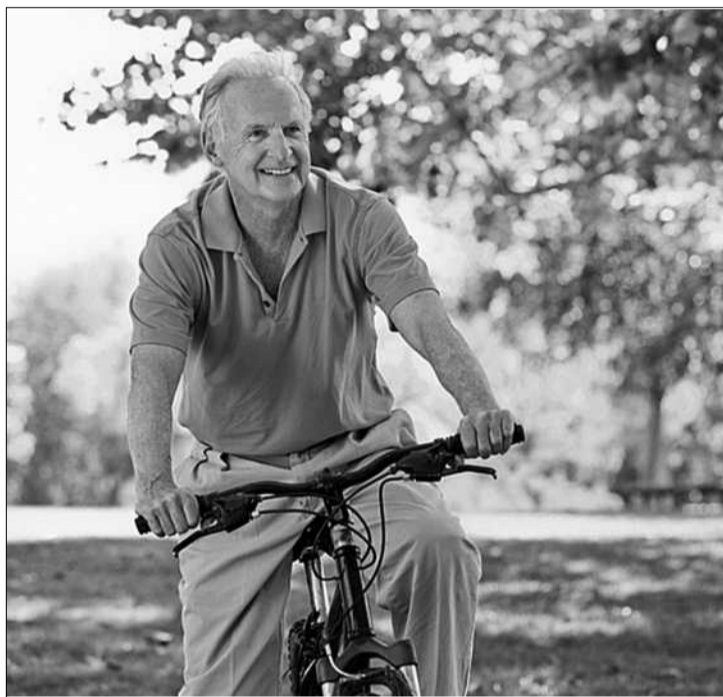
Наразі Прип'ять може послужити всім нам, а не тільки здобувачам металобрухту

Здоровий спосіб життя – основа національної безпеки

■ 75 % проблем зі здоров'ям пов'язані з нашим повсякденним способом життя

Здоровий спосіб життя стає не просто популярною життєвою філософією, а й фактором національної безпеки країни. На цей фактор дедалі частіше звертають увагу чиновники та політики. «Здорова нація – сильна країна» – саме під таким гаслом нещодавно відбулася конференція за участі міністра охорони здоров'я, провідних медичних фахівців, лікарів та вчених. Приводом стало відзначення країною Всесвітнього дня здоров'я. Темою цьогорічної кампанії стала проблема здорового та безпечного харчування – одного з центральних принципів філософії здорового та повноцінного способу життя.

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ | спеціально для «Хрещатика»

ці, відмова від шкідливих звичок та позитивний настрій.

Складові ЗСЖ:

Фізична активність – один із засобів профілактики більшості неінфекційних захворювань. Вважається, що щоденна активність продовж 10 хвилин здатна подовжити життя людини на цілих 2 роки. Фізична активність – це не обов'язково спорт чи атлетичні навантаження. Проста вечірня прогулянка в парку чи катання на велосипеді здатні задовольнити людські потреби в рухливості. Недостатня активність провокує розвиток захворювань серця, знижує імунітет організму, погіршує сексуальні можливості чоловіків. Також недостатня фізична активність провокує депресію, стреси та надмірні нервові навантаження.

Здорове харчування. «Ми те, що ми їмо» – ця проста істина відома кожному, однак далеко не кожного змушує змінити свої гастрономічні вподобання. Більше овочів та фруктів, менше м'яса та жирів. Це простий рецепт правильного та здорового харчування на кожен день.

Шкідливі звички. Куріння, вживання алкоголю та наркотиків – глобальні вороги здорового організму. Лише в тютюновому диму нараховується до 4000 хімічних речовин, 50 з яких напряму викликають рак у людини. В 2004 році через тютюновий дим передчасно загинуло 600 000 дітей у світі.

Безпечна сексуальна поведінка людини. Венеричні хвороби стають великою небезпекою для людини незалежно від віку, статі чи соціального становища. Дотримання принципів безпечного статевого життя є обов'язковою умовою здоров'я людини в сучасному світі.

Регулярна (раз на рік) діагностика організму теж належить до принципів здорового способу життя. Не вживати небезпечних речовин – це ще не гарантія того, що ваш організм захищений від впливу цих речовин через вживання їх іншими (вторинне куріння). Регулярні перевірки у лікаря дозволяють попередити хворобу та виявити її на початковому етапі розвитку, що суттєво підвищує шанси на одужання ■

ЗА СЛОВАМИ міністра охорони здоров'я України Олександра Квіташвілі, проблеми зі здоров'ям, які можуть бути попереджені правильним та здоровим способом життя, лягають тяжким тягарем на здоров'я населення, системи охорони здоров'я і економіку кожної країни, оскільки вони призводять до невідповідності, зниження добробуту родин і зменшення продуктивності й як результату – до навантаження на систему охорони здоров'я. Тому ми маємо спільно працювати для того, щоб кожна людина відчула зміни на краще та створити комфортні умови для збереження та зміцнення здоров'я населення нашої країни», – зазначив міністр.

«Хвороби харчового походження лягають тяжким тягарем на здоров'я населення, системи охорони здоров'я і економіку кожної країни, оскільки вони призводять до невідповідності, зниження добробуту родин і зменшення продуктивності й як результату – до навантаження на систему охорони здоров'я. Тому ми маємо спільно працювати для того, щоб кожна людина відчула зміни на краще та створити комфортні умови для збереження та зміцнення здоров'я населення нашої країни», – зазначив міністр.

Якщо здоров'я – це стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороб або фізичних вад (Преамбула Статуту ВООЗ (1948 р.), то здоровий спосіб життя – це шлях до такого благополуччя. Важкий, тернистий, але правильний. Здоровий спосіб життя охоплює всю людську діяльність, спрямовану на збереження та зміцнення власного здоров'я. Це і позитивне мислення, і практика фізичних вправ, і запобігання впливу небезпечних для здоров'я факторів. Традиційно виділяють чотири основних складових здоров'я людини, збереження та захист яких і є головною метою філософії здорового способу життя:

Фізичне здоров'я людини. Визначається такими чинниками та факторами, як особливості анатомічної будови тіла людини, генетична спадковість, особливості розвитку органів

та систем організму, перебігу фізіологічних процесів тощо.

Психічне здоров'я людини включає в себе всі індивідуальні особливості психічних процесів і властивостей людини, його реакції на зовнішній та внутрішній світ, почуття, емоції тощо.

Духовне здоров'я. Дуже складна категорія для визначення, особливо для науки. Однак вважається, що духовне здоров'я людини не менш важливе складовою загального здоров'я та якості життя, ніж, наприклад, здорове серце чи відсутність спадкових хвороб. На духовне здоров'я впливають такі чинники, як рівень культурного розвитку особистості, отримана освіта, релігійні погляди та вполювання, базові для людини поняття моралі та етики.

Четверта складова здоров'я людини – **соціальне здоров'я** – напряму залежить від умов життя людини, її зв'язків із соціумом, іншими людьми. Праця, побут, відпочинок, безпека – все це та багато іншого впливають на якість життя кожного члена соціуму. Дуже важливе значення для здоров'я людини має її матеріальний стан та рівень забезпечення потреб.

За даними ВООЗ, ще 20 років тому, у 1995 році захворювання та стани, пов'язані зі способом життя людини, були причинами 70-80 % смертності у розвинених країнах і приблизно 40 % – в країнах, що розвиваються. Сьогодні ці цифри ще більші.

Здоровий спосіб життя – як особистий вибір людини, спрямований на захист та збереження всіх вище перерахованих складових здоров'я: фізичного, психічного, духовного та соціального. Експерти сьогодні виділяють наступні основні складові здорового способу життя (ЗСЖ), які безпосередньо впливають на якість життя людини та її здоров'я. Це харчування, фізична активність, побут, умови пра-

новини медицини

Київ повинен стати локомотивом реформування медичної галузі України

Заступник голови КМДА Михайло Радущкий провів зустріч із медичним активом столиці, щоб презентувати та обговорити Концепцію розвитку і модернізації системи охорони здоров'я міста Києва, яка передбачає заміну застарілої моделі фінансування та управління медичних закладів і створення єдиного медичного простору.

«Сьогодні Київ єдине місто, де почалися реальні зміни завдяки жорстким антикризовим заходам та модернізації системи міського управління. Тому приклад столиці є важливим для всієї країни. І ми повинні показати, як в умовах економічної нестабільності та війни в країні забезпечити в першу чергу інтереси громадян. Насамперед ми розпочнемо з модернізації системи охорони здоров'я, метою якої є забезпечення права кожного киянина на доступність життєво необхідних якісних послуг та створення умов для раціонального використання бюджетних коштів», – сказав Михайло Радущкий.

Заступник голови КМДА підкреслив, що столична влада хоче не лише почути думку киян та тих, хто безпосередньо працює в системі охорони здоров'я столиці, а й виробити спільну позицію щодо реформування галузі міста.

Зауважимо, що модернізація системи охорони здоров'я включає: удосконалення системи управління медичними закладами; покращення механізмів фінансування всіх рівнів медичних закладів; подальший розвиток первинної ланки медичної допомоги; розвиток вторинної ланки медичної допомоги; впровадження механізмів страхування; створення міського центру з контролю за захворюваністю – CDC Kiev.

Безпека пацієнтів та захист їхніх прав – ключова мета і для влади, і для профільних громадських організацій

Столична влада вважає своїм обов'язком докласти всіх зусиль, щоб убезпечити кожного киянина та захистити його права як пацієнта. На цьому наголосив заступник голови КМДА Михайло Радущкий під час зустрічі з головою Всеукраїнської ради захисту прав та безпеки пацієнтів Віктором Сердюком.

«Сьогодні кожен пацієнт потребує не лише медичної допомоги, а й надійного захисту. Ми не повинні лишати людину наодинці зі своїми проблемами, а навпаки – маємо надати всі можливі інструменти, за допомогою яких людина зможе реалізувати свої права та отримати необхідну і, передусім, якісну медичну допомогу», – сказав він.

Михайло Радущкий повідомив, що в рамках зустрічі йшлося про налагодження співпраці та можливості запуску в Києві проекту з моніторингу інфекційної безпеки медичних закладів столиці.

«Крім того, ми запропонували Всеукраїнській раді захисту прав та безпеки пацієнтів долучитися до розробки та обговорення програми з модернізації київської медицини. Адже в Стратегічній дорадчій групі повинна бути організація, яка представлятиме безпосередньо пацієнтів», – додав він.

У свою чергу Віктор Сердюк зауважив, що вітає пропозиції влади долучитися до модернізації столичної медицини та словив сподівання, що конструктивний діалог між владою та громадськими організаціями триватиме постійно.

Середні показники здорового організму

Рівень загального холестерину:	норма не більше 5 ммоль/л;
Рівень цукру:	норма: 3,3-5,5 ммоль/л (незалежно від віку);
Артеріальний тиск:	норма не має перевищувати 140/90 мм рт. ст.;
Індекс маси тіла (маса тіла, поділена на зріст у квадраті):	норма: 18,5-24,9 кг/м ² ;
Об'єм талії:	норма: у жінок – до 88 см, у чоловіків – до 100 см.

Ще раз про пасхальні традиції

Свято Воскресіння Христового має тривалу й багату історію. За дві тисячі років виникло і утвердилося в церковному житті досить багато традицій, які стали своєрідними атрибутами святкування Пасхи. Але, на превеликий жаль, існують і хибні уявлення про цей святий і великий день, які теж досить міцно закріпилися в свідомості людей. Наше завдання полягає в тому, щоб вірувати тверезо, мислити про віровчення правильно, адже для переконання в істинності сповщеного Господом знання цілком достатньо свідчень у Божественному Одкровенні. Отже, спробуємо розглянути найбільш поширені питання, що стосуються саме пасхального часу.

Архімандрит ЛАВРЕНТІЙ (Живчик) | спеціально для «Хрещатика»

ПАСХАЛЬНІ свята спонукають нас замислитися про початок їх виникнення. Читаючи Євангеліє, ми дізнаємося про сам перебіг подій до і після Воскресіння Христового. Та хочеться також дізнатися з якихось вагомих історичних свідчень, коли ж свято Пасхи Христової стало таким, як ми його святкуємо сьогодні? То ж де вперше святкували Пасху?

Слово «пасха» по-єврейськи звучить як «песах». Воно походить від дієслова, яке в перекладі означає «проходити повз». Пасха — це реальна історична подія, що сталася в Єгипті в XIII столітті до Різдва Христового, про яку нам говорить Біблія. У той час єврейський народ був вигнаний у рабство до Єгипту, де піддавався пригнобленню. І тоді Господь наказав вивести євреїв з Єгипту. Але фараон-пра-

витель не хотів їх відпускати і лише посилив пригноблення. На знак того, що це воля Божа, Господь напустив на Єгипет десять кар. Господь наказав Мойсееві, щоб євреї закололи молодих ягнят і двері своїх будинків обмазали їх кров'ю. Вночі Ангел Господній пройшов повз окроплених кров'ю ягняти єврейських будинків, а всіх єгипетських первістків вразив смертю. Тільки після цього фараон погодився відпустити Мойсея і єврейський народ поза межі Єгипту. З того часу кожен рік євреї святкують Пасху, куштуючи м'ясо молодого ягняти з травами і гірким соусом в спогад позбавлення від єгипетського рабства. Але це була Старозавітна Пасха.

Що ж стосується того, де вперше святкували Пасху у Новому Завіті, то в I столітті після Різдва Хри-

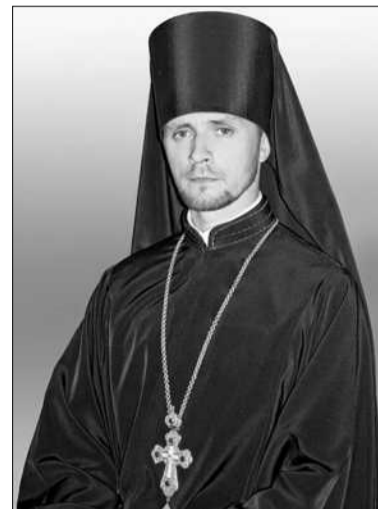
стового дата святкування християнської Пасхи взагалі нікого не хвилювала, бо для християн того періоду кожний недільний день був Пасхою. Зараз питання на кшталт: «Що ти робиш в неділю?» звучить як щось само собою зрозуміле. Але якщо ми б якийсь раптом потрапили в I століття, нас би просто не зрозуміли навіть самі християни. Тому що не було дня з такою назвою, а був факт Воскресіння, про який щотижня, «у перший день» згадували його очевидці — як, наприклад, святий Юстин Мученик. А місцем святкування Пасхи для перших християн, природно, був Єрусалим, де утворилася громада, звідки й пішла Блага звістка про Воскреслого Ісуса Христа по всій землі.

Неодмінним атрибутом пасхальних днів є писанки. Хоча так сказати було б не зовсім точно, бо способів прикрашати варені яйця на Пасху зараз існує безліч. Писанки, крашанки, дряпанки, крапанки, мальованки, прикрашені навіть вишивкою та інкрустовані — все це варіанти пасхальних яєць, які в корені походять від одного виду — забарвленого у червоне яйце, яке зі словами «Христос воскрес!» піднесла імператору Тиверію рівноапостольна Марія Магдалина. Символіка яйця знайшла своє місце навіть у творах святих отців Церкви Христової. З їхніх слів видно, що звинувачення в бік православних людей, що нібито писанка — пережиток язичництва, є абсолютно безпідставними. В одному руському рукописі XVI ст.

сказано так: «Яйце відповідає всьому творінню: шкаралупа — як небо, пліва — як хмари, білок — як води, а волога всередині яйця — як гріх у світі. Господь наш Ісус Христос воскрес із мертвих, все творіння оновив Своєю кров'ю, ніби яйце прикрасив, а вологу гріховну висушив, ніби яйце отвердив».

Досить часто навіть від постійних парафіян можна почути таке питання: чи правда, що після Великодня, протягом 40 днів, небеса відкриті для всіх померлих в цей період? Тобто людина бажає переконатися, чи істинним є твердження, що Суд Божий не владний над тим, хто помер в період після свята Пасхи.

Ні, це неправда, тому що наш Бог — Бог свободи, а не автоматизму. Неправда не тому, що Богу шкода «відкрити» небеса на час Пасхи, але тому, що з часу смерті й Воскресіння Ісуса Христа небеса вже назавжди відкриті для всіх людей. Усіх і кожного особисто Бог любить так, як тільки можна любити, і кличе кожного на Небо, в радість Царства Божого. Але Бог — Небесний Отець — ще й поважає нас — Своїх дітей. Поважає і дає нам право самим вирішувати, куди йти, які цінності обирати, заради чого і чим жити. І тому в Небеса, які відкриті для всіх, Бог нікого не тягне силоміць. Він запрошує, але не заганяє. Любить, але не маніпулює. І ми маємо право прийняти запрошення або відмовитися від нього. Але цей наш вибір пов'язаний в першу чергу з тим,

яку життєву дорогу ми обираємо. Пасхальні дні — це не якийсь обхідний шлях, щоб потрапити до раю. Божа любов до нас звершується разом із правдою Божою, а тому кожна людина несе відповідальність за те, як вона розпорядилася Богом дарованим часом життя.

Так, коли доводиться ховати когось на Світлому тижні, то похорон відбувається за особливим чином, адже цього вимагає самий смисл пасхальних богослужінь. Очевидно, цей поширений, але зовсім неправильний погляд на долю людини, яка померла в час пасхальних днів, пов'язаний саме з цим. «Якщо хоронять по-особливому, то й Бог по-особливо ставиться до цієї людини», — може подумати хтось. Та чи маємо ми право (не говорячи навіть про саму можливість) примушувати Бога зробити так, як нам би цього хотілося? Таким чином, Божий Суд однаковий для всіх, так само як однаковою є любов Божа до кожного з нас ■

православний календар

23 квітня

Мучеників Терентія, Максима, Зінона та інших 33-х (249 — 251). Священномученика Григорія (1821).

24 квітня

Священномученика Антипи (68). Мучеників Петра і Прохора (1918).

Священномученик Антипа — ученик апостола Іоанна Богослова — був єпископом міста Пергама Асійського у Малій Азії. Під час правління Нерона ті, хто не поклонявся язичницьким богам, підпадали під смертну кару або заслання. Тоді ж було вислано й Іоанна Богослова на острів Патмос, де він написав «Апокаліпсис». У цьому богодуховному Об'явленні йдеться й про святого Антипу, який був названий Господом «вірним свідком». В Апокаліпсисі є свідчення про мученицьку смерть Антипи: «А до Ангола Церкви в Пергамі напиши: «Оце каже Той, що має меч обо-сичного: «Я знаю діла твої, і що де ти живеш, там престол сатани. І тримаєш ти Ймення Моє, і ти не відкинувся від віри Моєї навіть за днів, коли в вас, де живе сатана, був убитий Антипа, свідок Мій вірний».

Святий Антипа своїм прикладом, твердою вірою і постійними проповідями досяг того, що жителі Пергама почали відступати від язичництва. Святого, який навідсіч відмовився жертвувати ідолам, за наказом правителя кинули всередину розпеченого мідного вола у храмі Артеміди. З молитвою про дар зцілення людей від нестерпного болю Антипа віддав Богові душу.

Священномученику Антипі моляться про позбавлення від болю, особливо зубного.

25 квітня

Преподобних Василя, сповідника; Ісаака; Анфуси, діви; Афанасія, ігумені (860).

26 квітня

Неділя 3-тя після Пасхи. Святих жон-мироносиць: Марії Магдалини, Соломії та інших, праведних Іосифа Аримафейського і Никодима. Священномученика Артемона Лаодікійського (303). Благочинної Тамари, цариці Грузинської.

* Скорботні чорнобильські урочистості. Біля меморіальної могили героїв-чорнобильців, що поряд з Чорнобильським храмом у Києві, зберуться ліквідатори аварії, запалять свічки, щоб помянути жертв атомної катастрофи. Правитимуть панахиду, вдаять у дзвін, він лунатиме в усіх православних храмах України.

27 квітня

Седмиця 3-тя після Пасхи. Святителя Мартина, Папи Римського (655). Святого Олександра, пресвитера (1941). Віленської ікони Божої Матері.

28 квітня

Апостолів від 70-ти: Аристарха, Пуда, Трохима (67). Мучениць Василиси і Анастасії (68).

29 квітня

Мучениць Галини, Ніки, Ірини (258). Іллінсько-Чернігівської ікони Божої Матері (1658).

Іллінська ікона Богородиці знаходиться в Троїцькому Іллінському монастирі неподалік від Чернігова, на Болдиній горі. Написана вона у 1658 році ченцем Геннадієм, який у миру був Григорієм Дубенським. За часів архієпископа Чернігівського Лазаря Барановича й ігумені Іллінського монастиря Зосими від цієї ікони на знак милосердя текли слюзи упродовж восьми днів з 16 до 24 квітня (за старим календарем). Свідками цього дива були майже всі жителі Чернігова. Але у тому ж 1662 році татари здійснили навалу на місто і навколишні селища, зруйнувавши їх; ченці Іллін-

ського монастиря поквалились у церкву і, щиро помолвшись Небесній Захисниці, сховалися у тамтешній Антонієвій печері. Опівночі татари вдерлися у монастир, пограбували церкву, але чудотворна ікона залишилася недоторканною: невидима сила не дозволила варварам навіть доторкнутися до святині. Та ж сама дивовижна сила захистила печеру, де перебували ікони, хоча нападники багато разів підбігали до печери із запаленими лучинами і мечами. Раптово вони злякались незбагненого видіння і, охоплені жахом, почали тікати. Святитель Димитрій Ростовський, завершуючи свою книгу «Руно орошенное», де описав 24 чуда від ікони Богородиці Іллінської, зазначив: «Кінець книги, а не чудес Пресвятої Богородиці...» ■

«Динамо» здобуло важку перемогу

■ Поступаючись у рахунку, київський клуб все ж здолав опір луцької «Волині»

У 20-му турі чемпіонату України свої матчі виграли всі лідери національної першості. Легше всього три очки дісталися дніпропетровській команді, яка відправила п'ять сухих м'ячів у ворота «Олімпіка». А ось «Динамо» та «Шахтарю» для досягнення перемоги необхідно було попрацювати. Матчі здебільшого пройшли за схожим сценарієм: пропущений з пенальті гол в дебюті, потім кілька м'ячів у відповідь. Динамівці тричі засмутили «Волинь», «Шахтар» відправив чотири м'ячі у ворота «Зорі». Таким чином, відстань в таблиці між першим і другим місцем збереглася, вона становить п'ять очок. Зазначимо, що вже в наступному турі «Динамо» і «Шахтар» зіграють між собою, і в цьому матчі інтрига загостриться до межі, або питання про чемпіонство може бути закритим.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

У РАМКАХ 20-го туру вітчизняної Прем'єр-ліги київське «Динамо» гостювало в Луцьку. Зустріч із місцевою «Волинню» обіцяла бути непростою, і подібні очікування цілком виправдала. Порівняно з матчем із «Фіорентиною» Сергій Ребров у стартовому складі провів чотири заміни. У захисті замість травмованого Антуєша вийшов Віда, у півзахисті Ленса та Буяльського замінили Гусєв з Беландою, а на вістрі нападу замість Теодорчика зіграв Кравець. Розпочався поєдинок для «Динамо» — гірше не вигадаєш. Уже на четвертій хвилині після прострілу з правого флангу м'яч влучив у руку захиснику киян Домагою Віді, й арбітр вказав на 11-метрову позначку. До м'яча підійшов найкращий бомбардир «Волині» та штатний пенальтист команди Ерик Бікфалві й пробив прямо по центру — Олександр Шовковський у цей час, на жаль, уже полетів у лівій від себе кут.

Із пропущеним м'ячем завдання для динамівців значно ускладнювалося. Схоже, що футболісти не були готовими до такого розвитку подій, тому що тривалий час не могли створити бодай щось загострююче біля воріт суперника. Переважно все обмежувалося контролем м'яча на половині поля

Фото: www.fotomano.com.ua

Після перемоги над луцькою «Волинню» київське «Динамо» зберегло відрив у п'ять очок від найближчого переслідувача

«Волині» та супроводжувалося частими втратами, що призводило до стрімких контратак лучан. Мабуть, найреальніший момент за перші 45 хвилин мав Євген Хачеріді, який підключився на розіграш стандарту. Після подачі до штрафного майданчика та скидки партнера динамівець прийняв м'яча та пробив по воротах ногою із п'яти метрів — на жаль, удар вийшов не надто сильним, і голкіпер «Волині» Богдан Шуст легко відбив атаку.

Натомість біля воріт Олександра Шовковського було гаряче. Чого варті лише удар Бікфалві з меж штрафного майданчика, після якого м'яч, зачепивши ногу захисника, поцілів у стійку та вилетів на кутовий. Та й швидкі контратаки господарів (особливо активним на правому фланзі був Кобахідзе) раз по раз змушували динамівців кидати великі сили на оборону власних воріт.

У перерві Сергій Ребров провів розмову зі своїми підопічними, але відразу до змін у складі вдаватися не став. Як і перша половина матчу, другий тайм знову розпочався для «Динамо» з неприємностей. Але цього разу іншого характеру: Андрій Ярмоленко вий-

шов до воріт, де був збитий голкіпером, але арбітр замість пенальті дав попередження динамівцю за симуляцію. Ця жовта картка стала для Ярмоленка четвертою в сезоні (три в чемпіонаті та одна в матчі за Суперкубок), і футболіст пропустить матч наступного туру, в якому «Динамо» зіграє з «Шахтарем».

Загалом гра видалася доволі жорсткою — команди не жаліли одна одну, тож упродовж п'яти хвилин у середині тайму арбітр пред'явив футболістам чотири попередження. Але заспокоїти пристрасті на полі вдалося самим динамівцям, які спромоглися змінити хід подій на свою користь. Два м'ячі на рахунку Артема Кравця — спочатку він ударом головою замкнув точний навес Данила Сильві з правого флангу, а потім, обігравшись із Андрієм Ярмоленком, із гострого кута спрямував м'яч у кут воріт.

Навіть повівши в рахунку, футболісти «Динамо» не відійшли назад, розуміючи, що досягнута перевага поки хитка, й доволі швидко забили ще один м'яч, так званий контрольний. Гол вийшов шедвральним — Ярмоленко м'яко навис до штрафного майданчика, де Буяльський, уникнувши офсайду, опинився один перед воротами й у падінні через себе пробив над голкіпером під поперецину.

Не можна сказати, що у хвилини, що залишилися до кінця матчу, глядачі нудьгували. Команди не зупинялися й надалі створювали нагоди біля обох воріт. Посправжньому небезпечних було по одному моменту в кожного із суперників. Кобахідзе виходив вічна-віч із Шовковським під гострим кутом, але пробив повз ворота, а

у відповідь із ударом Ярмоленка з близької відстані впорався Шуст. І врешті «Динамо» отримало важку вольову перемогу — 3:1, яка дозволила зберегти п'ятиочковий відрив від донецького «Шахтаря».

Конкуренти київської команди у чемпіонській гонці також здобули перемоги. Дніпропетровський «Дніпро» не відчув особливих проблем у матчі проти донецького «Олімпіка» — 5:0. На 15-й хвилині рахунок відкрив Близниченко, через десять хвилин Євген Селєзньов реалізував пенальті, а на останній хвилині тайму форвард оформив дубль. Після перерви побиття продовжилось — спочатку забив Євген Коноплянка, потім — Ніколо Калінич реалізував вихід один на один.

А ось чинному чемпіону країни донецькому «Шахтарю» у протистоянні з луганською «Зорею» довелося попрацювати, аби здобути важливі три очки. Вже на 2-й хвилині матчу «гірник» Кривцов зіграв рукою в своїй штрафній після подачі з кутового у виконанні Вернидуба, а Желько Любенович впевнено реалізував призначений одинадцятиметровий. Щоправда, наприкінці тайму Кривцов виправився, наполегливо зігравши в чужій штрафній і зрівнявши рахунок вже в компенсований час. У другому таймі до небезпечних моментів справа тривала час не доходила, а коли дійшла — «гірники» забили другий м'яч. Це Алекс Тейшейра опинився в потрібний час у потрібному місці. На 71-й хвилині Луїс Адріано реалізував зароблений Срною пенальті, а незадовго до фінального свистка Тейшейра результативно завершив контратаку «Шахтаря». 4:1 — вольова перемога «гірників» ■

плавання

У Деснянському районі відбувся фінал турніру «Золота рибка»

Під патронатом Деснянської РДА, за ініціативи Управління освіти Деснянського району та за підтримки ГО «Громадянського Корпусу» 17 квітня в басейні ліцею № 293 відбувся районний фінал першості з плавання серед шкільних команд «Золота рибка». Всього у змаганнях взяли участь 18 шкільних команд району. На турнірі вони були поділені на дві підгрупи. Перша — команди середніх класів, друга — команди старших класів. У першій підгрупі перемогу святкували представники середньої школи № 307, друге місце посіла команда ліцею № 293, а третє — середньої школи № 301. У старшій групі перемогу святкувала команда середньої школи № 250, друге місце здобула команда гімназії № 283, а третє — гімназія «Троєщина». Нагороди та заохочувальні призи переможцям вручила заступник голови Деснянської райдержадміністрації Ірина Алексєнко.

фехтування

В столиці визначилися найкращі рапіристи

У Києві відбувся чемпіонат України з фехтування на рапірах. Цього разу найкращими стали Клод Юнес із Львова і Анастасія Московська з Миколаєва. У чоловіків у вирішальному поєдинку змагань Клод Юнес (Львів) здолав Андрія Погребняка (Київ) — 15:9. Бронзові нагороди — у Тараса Тельниха (Київ) і Володимира Колтига (Київ). У командній першості кияни змогли відігратися та завоювали «золото» і «бронзу». Команда Київ-1 у складі Богдана Долженка, Андрія Погребняка, Володимира Колтига перемогла у фіналі представників Львова (Ростислав Герцик, Клод Юнес, Павло Сірачинський, Пилип Колесников) з рахунком 45:34. «Бронза» — в Андрія Щерби, Владислава Злого, Тараса Тельниха, Ярослава Гайдюка (Київ-2). У фіналі жіночих змагань Анастасія Московська (Миколаїв) здобула впевнену перемогу над Олександром Сенютою (Львів) — 15:5. Бронзові нагороди — в Олени Шипілової (Львів) і Катерини Ченцової (Київ-Миколаїв). У командних змаганнях найкращими стали представниці столиці (Ольга Лелейко, Олександра Сенюта, Катерина Ченцова, Ольга Станкевич), які перемогли з рахунком 45:38 рапіристок з Миколаєва (Анастасія Московська, Лілія Войченко, Анастасія Копиця, Анастасія Кляшторна). «Бронза» чемпіонату йде на Закарпаття разом з Аліною та Христіною Рапінець, а також Ангеліною Цимболінець.

Результати 20-го туру чемпіонату України:

«Металіст» — «Карпати» — 0:0
«Іллічівець» —
«Металург» Д — 1:1
«Зоря» — «Шахтар» — 1:4
«Олімпік» — «Дніпро» — 0:5
«Ворскла» — «Металург» — 5:0
«Чорноморець» —
«Говерла» — 1:1
«Волинь» — «Динамо» — 1:3

В Києві відбудеться унікальний турнір з боксу

■ 8 боксерів-аматорів змагатимуться за можливість розпочати професійну кар'єру

25 квітня в столичному боксерському клубі Fight House відбудеться турнір «Super 8», організатором якого є промоутерська компанія Sparta Boxing Promotions. Змагання будуть проведені у ваговій категорії до 69 кг. Переможець отримає грошовий приз у 10 000 гривень і право підписати контракт з компанією Sparta Boxing Promotions.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

В УКРАЇНІ такий захід організують вперше. Формат узятий з аналогічних турнірів у США та Британії — вісім боксерів в один вечір проводять чвертьфінальні, півфінальні та фінальний бій. Усі поєдинки по три раунди, які триватимуть три хвилини. Такий формат вже узгоджений з Федерацією боксу України, а результати боїв буде відображені і зареєстровані на сайті boxrec, таким чином, зустрічі носитимуть статус офіційних.

Перший турнір проведуть у ваговій категорії до 69 кг. Відбір боксерів проходив по всій Україні протягом останніх двох місяців, і тепер з кількох десятків кандидатів після спарингів і тестувань відібрали вісімку, яку представлять у найближчу п'ятницю, 24 квітня, під час церемонії зважування. Поєдинки обіцяють бути дуже цікавими, адже до цього спортсмени ніколи не зустрічалися між собою у спарингах. До того ж і винагорода переможцю буде більш ніж гідною. Найкра-

Організатори турніру «Super 8» під час презентації змагань

щий боксер отримає грошовий приз у 10 000 гривень і право підписати контракт з компанією Sparta Boxing Promotions.

Підготовкою дебютантів займалися відомі у світі боксу майстри своєї справи Юрій Нужненко, В'ячеслав Сенченко та Ігор Фаніян. Вони зазначили, що усі боксери приблизно одного рівня, і лише ринг може визначити переможця. Зокрема Ігор Фаніян відзначив: «Бокс — це такий вид спорту, де все може вирішити будь-яка мить. Десь недопрацював, десь

навпаки перепрацював і втомився. Навіть невдало розпочатий день може вплинути на результат поєдинку. Однак можу вас запевнити, що усі 8 хлопців готові продемонструвати найкращі свої якості, аби здобути перемогу. Впевнений, що ніхто із глядачів не залишиться байдужим до цього неймовірного видовища».

Що ж до амбіцій самих організаторів цього заходу, то для початку вони хочуть провести перший турнір, подивитися, що відбуватиметься у ринзі. «Починати новий

проект завжди не просто, особливо в нинішній час. Якщо все пройде добре, то далі турнір «Super 8» планується організувати в різних вагових категоріях, на більш містких аренах. Це дасть змогу багатьом обдарованим боксерам проявити себе не лише на батьківщині, а й, цілком вірогідно, за кордоном. Очевидно, що для цього потрібен час і бажання спортсмена, однак немає нічого неможливого, коли ти самовіддано працюєш задля досягнення своєї мети», — прокоментував «Хрещатику» Дмитро Сердюк ■

Фото Назара ФУРКА

На окремих ділянках траси спортсмени розвивали швидкість до 60 км/год.

СПЕЦІАЛЬНО до змагань організатори та активісти відремонтували маршрут. «Ця траса раніше служила саме для таких екстремальних спусків, нею часто проходили подібні гонки. Але через будівництво лижних трас деякі ділянки були пошкоджені. Ми звернулися за допомогою до Київської федерації велоспорту, і вони не відмовили», — розповідає Микита Сліпченко, ініціатор заходу, майстер спорту з велоспорту.

Як зазначають організатори, ця траса важлива для спортсменів ще й тим, що є найбільш складною в Києві. І необхідна для тренувань українським спортсменам при підготовці до міжнародних змагань з да-

унхілу. «Кубок Києва з даунхілу — наш перший етап у підготовці професійного змагання з цієї дисципліни, яке пройде цього року в Карпатах 22–24 серпня — Bukovel Horizon Cup DHI 2015», — говорить президент КГФВСУ Денис Шолудько.

За призи від спонсорів в майстерності і спритності володіння гірським велосипедом змагалися як чоловіки, так і жінки. Також в рамках заходу пройшов міні-контакт Route gap — приз глядацьких симпатій на кращий стрибок.

Як вважають організатори проведення міжнародних змагань з цієї технічної і сміливої дисципліни велосипедного спорту,

В місті пройшов Кубок Києва з даунхілу

■ Близько ста екстремалів виборюватимуть головний приз заходу

У Голосіївському районі столиці, в районі озера Дідорівка (лижна база), нещодавно відбулася видовишна велогонка зі швидкісного спуску Кубок Києва з даунхілу. У заході, який вперше пройшов в офіційному статусі, взяли участь близько ста спортсменів. Гонку організовано за підтримки Київської міської федерації велоспорту та Департаменту освіти і науки, молоді та спорту міста Києва.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

турнір має для України позитивні тенденції відразу в кількох напрямках. «В Україні поки ще недостатньо подібних заходів, де наші спортсмени можуть підвищити свій рівень і проявити майстерність. Багато таких гонок проходили раніше в Криму. Та ж кримська велогонка з даунхілу International Race Free Rate DH, яка цього року пройде вже в Буковелі. Тому необхідно заповнити цей брак. Адже це надзвичайно видовищний велоспорт, у світі подібні змагання збирають десятки тисяч глядачів», — розповів Денис Шолудько.

Даунхіл — це одна з найскладніших дисциплін у велоспорті, коли гонщики на великій швидкості спускаються по гірській трасі на час. Типова траса даунхілу містить різні ділянки — круті спуски, різкі повороти, нерівності у вигляді ям і горбів, на яких стирчать камені і коріння дерев.

Протяжність маршруту, по якому спускалися гонщики, складала близько 1 км. У середньому час проходження дистанції до однієї хвилини, при цьому на деяких ділянках спортсмени розвивали швидкість до 60 км/год ■

Книжкова полиця

«Хрещатик» підготував огляд нових видань

Запропоновані книжки так чи інакше пов'язані з історією — від історії давніх слов'ян («Слов'янська міфологія» Александра Гейштора) до новітньої історії України («Тут похований Фантомас» Юрія Андруховича) і Росії («Путінократія. Людина влади та її система» Бориса Райтшустера).

Наталка ГАЙ | спеціально для «Хрещатика»

вийшов дотепний. «На Фантомаса» приходили не тільки, щоб боїтися, але й посміятися. Нам потрібен цей образ. Це щось таке, що нас лякає, хоче перемогти страхом. Але ми з цього сміємося, тому воно не може нас подолати».

Для кого: Книга неодмінно сподобається шанувальникам творчості Юрія Андруховича. Найзвізятіші мають змогу взяти автографи та поспілкуватися з письменником на презентації видання «Тут похований Фантомас», яка відбудеться в рамках «Книжкового Арсеналу» 25 квітня о 17.00 (Зала «Папір»).

Юрій Андрухович «Тут похований Фантомас»

Літературна агенція «Discursus», 2014. - 232 стор.

Ціна: 50-70 грн.

Політична санітарія

Про що: Німецький журналіст Борис Райтшустер прожив у Росії загалом 20 років. У 1999-му він очолював московське бюро журналу «Фокус», яким керував до 2011 року. В цей час Райтшустер досліджував стан та зміни російського суспільства. У Німеччині книжка «Демократія Путіна» пережила два перевидання (у 2006 і 2014), ставши політичним бестселером. Харківське видавництво «Віват» випустило її під назвою «Путінократія» відразу у російському та українському перекладах. У книзі досліджені найбільш гучні політично-економічні карні справи (справа ЮКОСа, наприклад), сучасний опозиційний рух, особливу увагу автор привертає до сучасних війн, розв'язаних Росією на Кавказі. Є у книзі й окрема глава, присвячена розвитку відносин з Україною. Заборонене у Росії, видання стало «Книгою року-2014» (у щорічному рей-

тингу-конкурсі «Книга року») в Україні.

Пряма мова: «У школі я багато довідався про 1930-ті роки. Завжди запитував себе: чому тоді мовчали мій дід і мої родичі? Ніколи не думав, що потраплю в ситуацію, хоч приблизно подібну до тієї, — розповідає автор Борис Райтшустер. — Рівень маразму в Росії настільки високий, що важко мовчати. Коли дивився російське телебачення, здається, що на тебе висипають купу лайна. Виникає бажання відмитися самому й допомогти вимитися іншим. Це своєрідна політична антисанітарія. Спочатку книжку багато хто не сприймав у Німеччині. Казали, що там усе вигадано. В Європі зараз панує наївність щодо режиму Путіна. Багато німців кажуть: але ж Путін хоче мирного розв'язання ситуації, він не може бути таким злим». Поділився журналіст і думками щодо Путіна та України. «Чи прагне Путін захопити всю Україну? То він і сам не знає, як далеко хоче піти, оскільки він доволі вправний тактик, але слабкий стратег, — говорить журналіст. — Можна сказати однозначно, що Путін прагне зміни уряду в Києві, щоб запобігти демократичним змінам в Україні». На його думку, для підтримки Європи українська влада не повинна себе дискредитувати. «Новий уряд України, здається, залишає ракові пухлини минулого — корупцію, олігархів. Тому зараз у Німеччині нелегко його захищати, — підкреслює пан Райтшустер. — Люди запитують про розслідування злочинів на Майдані, в Одесі... Вам треба критично стежити за діями влади і не доставляти Путіну задоволення від помилок уряду. Маю віру у народ України, бо ви не раз доводили свою громадянську мужність».

Для кого: Книга стане в нагоді не лише політологам, а й усім,

хто прагне розібратися в сучасній політично-економічній ситуації в Росії. Викриванням російських державних злочинів присвячені ще кілька нових видань: Біл Браудер «Червоний циркуляр. Правда історія про великі гроші, вбивство, боротьбу за справедливість і про те, як я став особистим ворогом Путіна», Віктор Шендерович «Блокада мозку» та Юрій Фельштинський, Міхаїл Станчев «Третя світова: битва за Україну».

Борис Райтшустер «Путінократія. Людина влади та її система»

Х.: Віват, 2015. - 352 стор.

Ціна: 95-130 грн.

Класика слов'янської міфології

Про що: У праці Александра Гейштора «Слов'янська міфологія» представлено майже всеохопну картину розвитку вірувань слов'янських племен у дохристиянський період (основні боги і центральні міфи, духи і демони, культові інституції, міфологія обрядів календарного циклу та ін.). В основі видання — перероблений і доповнений автором до останніх днів життя текст науково-популярної книжки, що вперше вийшла на початку 1980-х років і відтоді була тричі перевидана. Вміщено також виступи Александра Гейштора на радіо і телебаченні для широкої аудиторії. Український переклад представлений читачам вперше.

Пряма мова: «Культові та ритуальні артефакти, які залишилися нам з тої доби, малочисельні, мають різні інтерпретації, але ця тема завжди приваблювала дослідників, — розповідає провідний науковий співробітник Музею історії Десятинної церкви Наталя Хамайко. — Майже одночасно у 1980-х роках вийшли праці Александра Гейштора і Бориса Рибаківа. Це яскраві представники відповідно польської та радянської науки, які належали до міфологічної школи. Александр Гейштор був істориком, однак для пояснення незрозумілих моментів він залучив велике коло нетипових джерел, не обмежувався лише слов'янськими, знаходив паралелі й аналогії в лінгвістиці, археології, фольклорі, етнографії».

Для кого: Для науковців та студентів-істориків, етнологів, релігієзнавців, фольклористів, а також усіх, хто цікавиться слов'янською міфологією

Александр Гейштор «Слов'янська міфологія»

К.: ТОВ «Видавництво «Кліо», 2015. - 416 стор.

Ціна: 90-150 грн ■

Нам потрібен образ Фантомаса

Про що: До книги «Тут похований Фантомас» увійшли вибрані колонки в хронологічній послідовності, які письменник написав і опублікував на сайті ТСН за останні роки. Легко, з гумором та самоіронією автор ділиться власними думками і спогадами на різні теми.

Пряма мова: «Навесні минулого року в залі очікування в аеропорту я перечитував на сайті свої колонки (або, як їх називаю, ТСНки) і піймав себе на тому, що роблю це з цікавістю, — згадує Юрій Андрухович. — Але не всі, тому зробив суворий відбір — з понад двох сотень колонок, які я пишу для сайту щотижнево з грудня 2010-го, для видання обрав лише трохи більше 70-ти. Після кожного тексту зазначені дати їх написання та опублікування, що майже збігаються. Їх варто оцінювати з цієї перспективи. Багато з них схожі на пророцтва, зокрема, є й образи російських танків, які з'явилися ще у грудні 2010-го».

За словами Юрія Андруховича, колонки є певним замінником творчості на довгу дистанцію, шуканням в цій формі можливостей для майбутньої прози. «На мій погляд, це не є есе, а саме колонки, — запевняє письменник. — Справжній есеїст, беручись до жанру, не повинен пам'ятати, що йому потрібно вкласти в 4-4,5 тисячі знаків, якими обмежуються ко-

лонки. Тому багато можливих ходів і сюжетів змушений відрізати на корені».

З пропозицією надрукувати книжку до нього звернулося молоде видавництво, яке знаходиться в маленькому селі Косівського району Івано-Франківської області, що працює с сучасними українськими авторами. «Фантомас — це фантастична постать злочинця з необмеженими можливостями, — пояснює назву видання пан Андрухович (до речі, так, власне, називається одна з його колонок). — Але фільм про нього зробили не американці, а французи. Тому в них він

Новітній український пейзаж

■ У столиці відкрилася виставка картин Анатолія Криволапа

Фото Бориса Корпусенка

Анатолій Криволап вважається новатором українського пейзажу, він підняв його на такий рівень, який відзначили в усьому світі

В галереї «Триптих АРТ» показують живопис одного з найуспішніших українських художників Анатолія Криволапа. В експозиції «Пейзаж» представлені роботи майстра 2014–2015 років.

Наталка КОВАЛЬ
спеціально для «Хрещатика»

АНАТОЛІЙ КРИВОЛАП — один із небагатьох вітчизняних художників, знаних і комерційно затребуваних на Заході. 2011 року роботи майстра двічі встановлювали світовий рекорд продажу сучасного українського мистецтва («Степ» продано на аукціоні в Нью-Йорку за 98,5 тисячі доларів, «Кінь. Ніч» в Лондоні пішов з молотка за 124,4 тисячі доларів). Крім того, Криволап є лауреатом Шевченківської премії 2012 року за пейзажі «Українські мотиви». Тому інтерес до його творчості є заслуженим і стабільно високим.

Традиційно навесні київська галерея «Триптих АРТ» показує нові роботи митця. «Анатолій Криволап вже став обличчям «Триптиха» — його виставки відбуваються з 2002 року. А в цього річній зібрані свіжі роботи за 2014–2015

роки, — розповідає директор галереї Тетяна Савченко. — Ця виставка дуже потужна, її можна порівняти з кольоромузику, бо тут кожен мазок — окремий акорд. Нездарма Криволап вважається новатором українського пейзажу — з

2002 по 2015 рік він підняв український пейзаж на такий рівень, який відзначили в усьому світі». Як зауважила пані Савченко, зараз формується нова школа українського пейзажу. «Світове мистецтво — це переключка поколінь.

Усіх українських класиків Криволап пропустив крізь себе. Водночас у нього в кольоровій гамі я бачу Сезанна, — додає директорка. — Криволап винайшов власний знак, який притаманний тільки йому, переклав фігуратив абстрактною мовою».

В експозиції представлені доволі невеликі, як для митця, роботи. «Працюючи з кожним мотивом, я шукаю його оптимальні розміри на полотні. Є роботи дуже маленькі, і я не бачу сенсу їх збільшувати. Все залежить від бачення матеріалу», — коментує художник. Анатолій Криволап поділівся творчими планами — зараз він працює й над карпатськими мотивами.

Живопис Криволапа абстрактний (нефігуративний), однак у ньому чітко простежуються український світогляд та архетипи. «Кожна картина — це сума думок, станів. І в хорошому тонусі, кольорі подачі — все яскраво, ефектно, глибоко національно. Це українське

мистецтво на 120 відсотків», — зауважує мистецтвознавець і арткритик Дмитро Корсун. «Я впізнаю колорит буряка і борщу», — жартує він і додає, що у творчості художника завжди домінує червоний колір, який домішується до інших кольорів — синього, зеленого тощо. Як зазначає мистецтвознавець, щоб розуміти живопис Криволапа, треба добре знати філософію Хайдеггера — про простір, людину в ньому, про загубленість чи навпаки — домінантність людини і повернення її в простір. «Адже єдине, що дає простору сенс, — людина, яка в ньому знаходиться. Інакше він нереальний, його не можна досягнути, — розмірковує Дмитро Корсун. — Криволап робить простір осяжним, щільним і справжнім. Це чи не єдиний художник в Україні, який працює з простором — не просто робить його, а навіть думає ним. Все у нього стає простором».

Виставка «Пейзаж» триватиме в галереї «Триптих АРТ» (за адресою: вул. Десятинна, 13) до 28 квітня. Вхід вільний ■

До Музею Ханенків повернувся «Аркадський краєвид»

■ Картину, втрачену за часів Другої світової війни, викупив Фонд Олександра Фельдмана

Вперше в історії незалежної України завдяки благодійному фонду до державного музею повернулася частина культурного надбання нації — робота провідного голландського живописця XVII століття Корнеліса Пуленбурга «Аркадський краєвид», вилучена нацистами у серпні 1943 року.

Марія КАТАЄВА | «Хрещатик»

МИНУЛОГО ТИЖНЯ Олександр Фельдман урочисто передав картину до музею. «Це непересічна подія: сучасні українські благодійники — Фонд Олександра Фельдмана — допомогли картині, яка понад 70 років мандрувала світом, нарешті повернутися додому, — відзначила заступник голови КМДА Ганна Старостенко. — Важливо, що в непрості для України часи є такі благодійні фонди та меценати, які думають про майбутнє і готові повертати культурне надбання державі і місту. Сподіваюся, цей шляхетний приклад надихатиме небайдужих співвітчизників до добрих справ». За активну благодійницьку й меценатську діяль-

ність Фонду вона вручила Олександру Фельдману Подяку Київського міського голови.

«Винуватцем» події є твір «Аркадський краєвид», який належить пензлю видатного художника золотого доби голландського мистецтва (XVII сторіччя) Корнеліса Пуленбурга. «Він був засновником такої важливої течії голландського мистецтва, як італінізм, — розповіла «Хрещатику» заступник гендиректора з наукової роботи Музею Ханенків Олена Живкова. — Коли група голландських митців переїхала через Альпи і потрапила до омріяної Італії, вони були вражені краєвидами — дивовижними горами і сьйвом, на відміну від їх похмурої і пласкої батьківщини, почули багато легенд. Зокрема і про міфічну Аркадію, де мешкали щасливі пас-

тухи і пастушки. Художники заснували нову течію — італінізм, що збагатила голландське мистецтво новими сюжетами, адже раніше вони писали переважно робітників і селян, а від «високого» італійського мистецтва їх творчість відрізнялася деталізацією. Італіністів можна порівняти з імпресіоністами — вони винайшли нове світло та нові сюжети». «Аркадський краєвид» (власне, таку назву мали цілі серії картин) є еталонним твором італінізму, а автор Корнеліс Пуленбург вважається його засновником. В «Аркадському краєвиді» митець звертається до античного сюжету — опису картини грецького письменника Філострата Старшого, де цар Мідас обпоїв вином Сатира.

Цікавою є й історія роботи — її першим власником був барон Віт-

Фото Олексія ІВАНОВА

Один із еталонних творів італінізму — «Аркадський краєвид» Корнеліса Пуленбурга — довгий час вважався знищеним пожежою у замку Вільденхофф

тенхорст, палкий прихильник творчості Пуленбурга, — лише його робіт він зібрав 66, придбавши у самого автора. Пуленбурга колекціонували освічені і заможні люди, писати картини його запрошував і англійський король Карл I. До колекції Ханенків «Аркадський краєвид», ймовірно, потрапив з європейського аукціону XIX століття. А в 1943 році картина була вивезена нацистами разом з іншими творами до Кенігсберга (нині Калініграда), далі — у замок Вільденхофф, де, як вважалося раніше, згоріла там під час наступу радянських військ 1945 року. Проте у 2011 році картина з'явилася на сайті одного з аукціонів, де її помітили співробітники музею і звернулися за фінансовою допомогою до Фонду Олександра Фельдмана. «За законами Нідерландів, роботу потрібно було викупити, адже продавець купив її легально, не знаючи про те, що картина була вкра-

дена, — говорить Олександр Фельдман. — Досить довгий час зайняло укладення юридичних документів, однак всі сприяли її поверненню до України».

Попри складну історію, картина збереглася дуже добре. За словами Олени Живкової, «Аркадський краєвид» займе своє місце в експозиції музею серед творів голландських художників того часу.

Подія є одним із перших реальних кроків на шляху повернення творів колекції Богдана та Варвари Ханенків, втрачених внаслідок Другої світової війни та незаконно переміщених з території України, відбувається в рамках проекту «Забути не можна. Повернути». Сьогодні ці роботи виринають у закордонних музеях та на аукціонах. Зокрема три картини з Музею Ханенків досі перебувають у Росії, у спецфонді Державного Ермітажу, а одна — у приватній колекції в Нью-Йорку ■

Врятуї музейний експонат

В квітні Музей Ханенків разом з Департаментом культури КМДА і Національним науково-дослідним реставраційним центром України започаткували проект «Народна реставрація». Його мета — врятувати найцінніші експонати з колекції музею, які через критичний стан збереженості перебувають у запасниках. Кожен має змогу зробити власний благодійний внесок у реставрацію — через музейну касу або на спеціальний рахунок. Першим «підопічним» проекту є давньогрецький розписаний кратер віком понад 2 300 років.

Ранок
Температура: +8°
Атм. тиск: 749 мм рт. ст.
Вітер: 3 м/с
Вологість повітря: 61 %

День
Температура: +13°
Атм. тиск: 748 мм рт. ст.
Вітер: 4 м/с
Вологість повітря: 47 %

Вечір
Температура: +8°
Атм. тиск: 746 мм рт. ст.
Вітер: 3 м/с
Вологість повітря: 65 %

РІЗНЕ

Верховна Рада визначила дату початку військової агресії Росії проти України – 20 лютого 2014 року

ВЕРХОВНА Рада підтримала проект постанови № 2332 «Про заяву Верховної Ради України «Про гідну відсіч збройній агресії Російської Федерації та подолання її наслідків».

Відповідно до пояснювальної записки, реалізація постанови не потребує виділення додаткових коштів з державного бюджету України.

потанням розпочати розслідування ситуації, яка була викликана збройною агресією Російської Федерації проти України і триває з 20 лютого 2014 року».

цей день в історії

1348 — англійський король Едуард III заснував орден Підв'язки, присвячений образу Георгія Переможця, з метою «з'єднати деяке число гідних осіб для здійснення добрих справ і похваллення військового духу».

ський театр, котрий регулярно проводить шекспірівські фестивалі. 1971 — в Радянському Союзі запущено космічний апарат «Союз-10», екіпаж якого став першим екіпажем космічної станції «Салют-1».

сканворд

Scrabble grid with clues and the word ХРЕЩАТИК in the center.

Відповіді на сканворд на 16-й стор.

Щоденна міська газета
Засновник — Київська міська Рада
В. о. головного редактора Максим ФІЛІППОВ

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
ЩОДЕННОГО ВИПУСКУ (ВТ, СР, ЧТ, ПТ) 61308

01001, м. Київ-1, вул. Володимирська, 51-6
Телефон для довідок 234-27-59, факс: 235-01-93

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети. Газета публікує також ті матеріали, в яких думки авторів не збігаються з позицією редакції.

гороскоп

23 квітня

ОВНИ, контролюйте емоції, бо запальність — негативний детонатор, здатний зруйнувати найтепліші взаємини з людьми.

ТЕРЕЗИ, пасивність — ваш ворог, день динамічний, тому штурбуйте перешкоди, сміливо вступаєте в словесні дискусії, захищайте власні погляди під «артобстрілом» чужої критики, яка завдає болю.

ТЕЛЬЦІ, контролюйте висловлювання й не перетворюйтеся на словесного кілера. Ви життєдайний генератор, сили фонтанують, спрямуйте цей потужний потенціал на презентацію своєї персони в колі симпатиків.

СКОРПІОНИ в чудовій формі — емоційне натхнення фонтанує! Будьте в парі, адже маєте партнерів надзвичайно практичних, енергійних, саме їм судилося стати надійними союзниками в різноманітній діяльності.

БЛИЗНУКИ проходять кармічну смугу випробувань. Нині пощастить отримати заслужені дивіденди — вам, швидше за все, повернуть борги, але за умови, що маєте досвід справлятися із труднощами, бути терплячими, стійкими духом.

СТРІЛЬЦІ, непередбачливий поворот подій вдарить по броні вашого оптимізму, втім, це не привід для гніву чи страху, а навпаки — шанс мобілізуватися. Забезпечуйте сім'ю, поліпшуйте добробут, піклуйтеся про здоров'я.

РАКИ, день трансформаційних змін на внутрішньому рівні, що позитивно віддзеркалиться на навколишній атмосфері. Опинившись в складних ситуаціях, у відчай не впадайте, вони вас «перезавантажать» — і все піде добре.

КОЗЕРОГИ, будьте делікатними, зберігайте залізний самоконтроль, не реагуйте на спонтанні зухвали вибрики оточення! Якщо прагнете встановити глибокий душевний контакт із кимось, пірнути в любовний екстаз, у вас має бути спільна мета, справа чи робоче завдання, що об'єднує обоюдоцінними духовними ідеалами, тримається на взаємних практичних інтересах.

ЛЕВИ, будьте ближчими до керівництва — кар'єрний аврал набирає обертів. Нині пощастить знайти розгадку більшості проблем, які кореняться у підсвідомості, сімейних традиціях, національному менталітеті.

ВОДОЛІІ, довкола вас наелектризована емоційна аура, достатньо іскри непорозумінь — і запалає полум'я сварок, проте якщо поважатимете думку ближніх, прислухатиметеся до їхніх порад та настанов, які пронизані здоровим прагматизмом, все буде гаразд.

ДІВИ, день сприяє активній діяльності, де ви проявите максимум діловитості та кмітливості, зумієте знайти корисне застосування неймовірним, на перший погляд, ідеям і пропозиціям, вчасно розшифруєте хитрощі конкурентів.

РИБИ, як за велінням казкової чарівної палички, опинятимуться в слушний час в належному місці, а негативний збіг обставин повернуть собі на користь. Для сердечних сиріт порада: налаштуйте себе, хваліться досягненнями, адже ви престижна фігура в соціумі, яка переймається високим, світлим, чистим і є істинним борцем за справедливість.

Астролог Любов ШЕХМАТОВА